Vlaams Parlement

1664 (2017-2018) – Nr. 1
ingediend op 16 juli 2018 (2017-2018)

Ontwerp van decreet

houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009,
wat betreft directe lijnen en directe leidingen

verzendcode: LEE

INHOUD

Memorie van toelichting 3
Voorontwerp van decreet van 30 maart 2018 17
Advies van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen..... 25
Advies van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt 29
Voorontwerp van decreet van 25 mei 2018 43
Advies van de Raad van State 51
Ontwerp van decreet..... 59

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. Algemene bespreking

Respectievelijk artikel 34 en artikel 38 van de richtlijnen 2009/72/EG (elektriciteit) en 2009/73/EG (aardgas) stellen met betrekking tot directe lijnen en directe leidingen dat de lidstaten maatregelen nemen om het mogelijk te maken dat:
– alle op hun grondgebied gevestigde elektriciteitsproducenten/aardgasbedrijven, en bedrijven die elektriciteit leveren, hun eigen vestigingen, dochterondernemingen en in aanmerking komende afnemers via een directe lijn of leiding kunnen leveren, en
– alle in aanmerking komende afnemers die op hun grondgebied gevestigd zijn, via een directe lijn kunnen worden bevoorraad door een producent en door een bedrijf dat elektriciteit/aardgas levert.

In gevallen waarin toestemming (bijvoorbeeld vergunning, toelating, concessie, instemming of goedkeuring) vereist is voor de aanleg of exploitatie van directe lijnen en leidingen, stellen de lidstaten criteria vast voor het verlenen van toestemming voor de aanleg of exploitatie van die directe lijnen en leidingen op hun grondgebied. De criteria moeten objectief, transparant en niet-discriminerend zijn.

In titel IV, hoofdstuk V, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 is momenteel een regeling opgenomen aangaande de aanleg en het beheer van directe lijnen en directe leidingen. Een directe lijn is in dit kader een elektriciteitslijn met een nominale spanning die gelijk is aan of minder is dan 70 kilovolt, die een productie-installatie met een afnemer verbindt. Een directe leiding is dan weer elke leiding voor aardgasdistributie die geen deel uitmaakt van een aardgasdistributienet.[1]

De aanleg van dergelijke directe lijnen of leidingen op de "eigen site"[2] om elektriciteit of aardgas te leveren, is toegelaten. De aanleg van een directe lijn of leiding die de grenzen van de eigen site overschrijdt, is enkel toegestaan na een voorafgaande toelating, verleend door de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG), die hiertoe advies van de betrokken netbeheerder inwint. De VREG houdt hierbij conform artikel 4.5.1, derde lid, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 rekening met de risico's inzake inefficiëntie, de risico's inzake veiligheid, de impact op de nettarieven, de waarborg van de rechten van afnemers, de eventuele weigering van aansluiting op het net door de betrokken netbeheerder of een gebrek aan aanbod tot aansluiting of toegang op het net tegen redelijke economische of technische voorwaarden.

In een mededeling (MEDE-2017-1) somt de VREG de regels op die relevant zijn bij de aanleg en exploitatie van directe lijnen, en geeft de regulator meer uitleg bij de praktische betekenis ervan. Uit de praktijk blijkt echter dat de voormelde criteria door de VREG heel stringent worden toegepast en de meeste aanvragen – vaak om een windturbine met één enkele afnemer te verbinden – worden geweigerd. Sinds 2012 werden dan ook slechts zes aanvraagdossiers voor directe lijnen goed-

[1] Artikel 1.1.3, 26° en 27° van het Energiedecreet van 8 mei 2009
[2] Het begrip "eigen site" wordt gedefinieerd in artikel 1.1.3, 30°/1, van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

gekeurd[3]. Er werden nog geen aanvragen voor directe leidingen goedgekeurd. Er wordt dan ook voorgesteld om die decretaal vastgestelde criteria enigszins te versoepelen.

Dergelijke directe lijnen en leidingen zijn echter niet onderworpen aan gereguleerde nettarieven, noch vallen ze onder het toepassingsgebied van de Vlaamse energieheffing, vermeld in titel XIV, hoofdstuk I en II, van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Toch kunnen dergelijke lijnen van een aantal voordelen genieten: zo komen bijvoorbeeld WKK- en hernieuwbare energie-installaties die op een dergelijke lijn zijn aangesloten en er elektriciteit in injecteren in aanmerking voor groenestroomcertificaten en warmte-krachtcertificaten. De netbeheerder die overeenkomstig de federale Elektriciteitswet ook als transmissienetbeheerder is aangewezen, kent conform artikel 7.1.6, §3, juncto 7.1.7, §3, van het Energiedecreet dan weer voor installaties in eilandwerking (wat dus ook een directe lijn met zich mee kan brengen), een minimumsteun toe per overgedragen groenestroomcertificaat.

Het valt dan ook te verwachten dat door de versoepeling van de criteria waaronder het toegelaten is om een directe lijn aan te leggen, er een toename zal komen van het aantal toegelaten directe lijnen. Teneinde de lasten van dergelijke lijnen beheersbaar te maken wordt dan ook voorgesteld om een heffing in te stellen op de exploitatie van een dergelijke lijn zodat ook zij een maatschappelijk aanvaardbare bijdrage geven ter dekking van de kosten van het gewestelijke energiebeleid.

II. Bespreking adviezen

II.1. Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

Het advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) werd gevraagd op 30 maart 2018. De adviestermijn van dertig dagen is evenwel verstreken zonder dat een advies werd verstrekt. Conform artikel 21, derde lid, van het decreet van 7 mei 2004 inzake de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen hoeft, indien het advies niet tijdig is meegedeeld, er niet op te worden gewacht.

II.2. Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen

De Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad) heeft laten weten geen advies te geven over het voorontwerp van decreet.

II.3. Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt

De Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) gaf op 4 mei 2018 een facultatief advies. Het grootste deel van het advies betreft opmerkingen van de VREG over hoe hij het decreet in concreto zal toepassen. In zijn advies maakt de VREG verder nog de volgende concrete bemerkingen met betrekking tot de tekst:

– De Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) stelt in vraag in hoeverre de meldingsplicht voor directe lijnen die de eigen site niet overschrijden wel nuttig is. Hij meent dat zonder gegevens over de ligging een

[3] Uit de op de website van de VREG opgelijste beslissingen blijkt dat er in de periode 2012 tot en met 2017 twee lijnen werden goedgekeurd voor de verbinding van windturbines in het jaar 2017, drie lijnen voor de verbinding van windturbines en één voor een WKK-installatie in het jaar 2014, en één lijn voor de verbinding van een windturbine in het jaar 2013, en één lijn voor de verbinding van een biomassa-installatie in het jaar in 2012. In totaal geeft dat zes positieve beslissingen en 15 negatieve beslissingen. Uit de door de VREG aangeleverde cijfers blijkt dat er momenteel vijf toegelaten directe lijnen zijn die de eigen site overschrijden en die aangesloten zijn op middenspanning, en drie toegelaten directe lijnen die de eigen site overschrijden en die aangesloten zijn op hoogspanning (max. 70 kilovolt).

beoordeling of de directe lijn al dan niet de eigen site overschrijdt niet mogelijk is.

De ligging van een directe lijn was altijd expliciet begrepen als behorende onder de meldingsplicht. Artikel 4.5.1, §1, tweede lid, wordt in die zin verduidelijkt.

– De VREG maakt opmerkingen aangaande de eerste weigeringsgrond. Hij interpreteert het eerste deelcriterium terecht als een verwijzing naar de in artikel III.5.1.3 TRDE/TRDG bedoelde situatie. Dit wordt zo verder verduidelijkt in de memorie van toelichting.

  De VREG vergist zich aangaande het weigeringscriterium aangaande privédistributienetten echter in die zin dat een directe lijn niet noodzakelijk inhoudt dat hiervoor een steeds koppeling met het net nodig is. Via eilandwerking kan het immers steeds voorkomen dat een productie-installatie met één afnemer, onafhankelijk van het net, wordt verbonden. Dit is een acceptabele situatie. De weigeringsbepaling heeft echter tot doel te vermijden dat van die ene productie-installatie meerdere afnemers afnemen. In zo een geval wordt in de praktijk wel degelijk een privédistributienet gecreëerd, wat niet de bedoeling kan zijn. Privédistributienetten zijn immers, behoudens de expliciet in artikel 4.7.1, §2, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 vermelde gevallen, principieel verboden. Deze bepaling heeft dan ook expliciet tot doel om te vermijden dat via de aanvraag van een directe lijn men in feite een privédistributienet wil creëren. In zo een geval moet de VREG de aangevraagde toelating afwijzen en doorverwijzen naar de te volgen procedure vermeld in titel IV, hoofdstuk VII, van het Energiedecreet. Teneinde tegemoet te komen aan de vraag van de VREG werd dit als een apart weigeringscriterium ingevoegd.

– Wat de opmerkingen van de VREG aangaande de weigeringsgronden "de rechten van de afnemers worden niet gewaarborgd" en "veiligheid van het net" betreft: dit zijn criteria die reeds vandaag als weigeringsgrond voorkomen. De huidige dossierpraktijk kan op dit punt worden gevolgd, al is het wat de veiligheidskwestie betreft de bedoeling dat de VREG dit in elk dossier in concreto toetst en niet op basis van algemene principes.

– De VREG heeft bemerkingen bij de overgangsmaatregel voor bestaande installaties, waarvoor twee bijkomende criteria van toepassing zijn.

  De *ratio legis* van deze maatregel is dat bestaande installaties die aan een net zijn aangesloten het net reeds belasten. Het is niet de bedoeling dat ten gevolge de versoepeling van de criteria die door dit ontwerpdecreet wordt doorgevoerd een bestaande productie-installatie om louter financieel-economische redenen van dat net los wordt gekoppeld omdat dit voor hetzij de afnemer, hetzij de producent financieel voordeliger zou zijn. In zo een geval moet bijkomend verplicht worden rekening gehouden met het feit of het wel maatschappelijk efficiënt is, efficiënt is voor de goede werking en uitbating van het net in kwestie om de installatie af te koppelen en vervolgens via directe lijn met één afnemer te verbinden, en wat de consequenties aangaande de impact op de distributienettarieven zijn die zo een afgekoppelde werking met zich meebrengt. In die zin bevinden dergelijke installaties zich in een volledig verschillende toestand ten opzichte van een nieuwe nog te bouwen installatie.

– De VREG bekritiseert de hoogte van de voorgestelde heffing op de exploitatie van directe lijnen en maakt opmerkingen aangaande het effect op het distributienettarief van de voorgestelde maatregel.

  Het valt te verwachten dat door de versoepeling van de criteria waaronder het toegelaten is om een directe lijn aan te leggen, er een toename zal komen van

het aantal toegelaten directe lijnen, al lijkt de VREG wel te overdrijven met betrekking tot het effect ervan op de nettarieven. Uit de situatie in Nederland, waar ongeveer gelijkaardige criteria van toepassing zijn als degene die door dit ontwerpdecreet worden geïntroduceerd, blijkt immers niet dat de aldaar geldende regelgeving tot een toevloed van lijnen heeft geleid. Meer nog, uit het openbaar register van directe lijnen dat door de Nederlandse Autoriteit Consument & Markt (ACM) wordt bijgehouden blijkt dat er in gans Nederland slechts 32 lijnen zijn. Uit het register blijkt verder dat op sommige lijnen zelfs meerdere verbruikers zijn aangesloten, wat conform de in artikel 4.1.5, §2, derde lid, vastgestelde criteria zelfs niet mogelijk zou zijn. Overwegende dat de tarieven momenteel grotendeels gebaseerd zijn op kilowattuurbasis zou een toename van een beperkt aantal directe lijnen dan ook een eerder tarifair verwaarloosbaar effect genereren.

Teneinde de lasten van dergelijke lijnen beheersbaar te maken werd echter voorgesteld om een heffing in te stellen op de exploitatie van een dergelijke lijn zodat ook zij een maatschappelijk aanvaardbare bijdrage geven ter dekking van de kosten van het gewestelijke energiebeleid. Het bepalen van het belastingtarief en het vaststellen van de modalisering ervan komt de bevoegde fiscale regelgever toe. Wanneer hij daartoe criteria van onderscheid hanteert, moeten die objectief en redelijk kunnen worden verantwoord. De tarieven en de modaliteiten ervan moeten op gelijke wijze worden toegepast ten aanzien van eenieder die zich ten opzichte van de maatregel en het nagestreefde doel in een gelijkwaardige positie bevindt, zij het dat de fiscale wetgever een verscheidenheid aan individuele toestanden kan dienen op te vangen in categorieën die, noodzakelijkerwijs, slechts bij benadering met de werkelijkheid overeenstemmen. Dit laatste is ook hier het geval: de heffing zelf heeft tot doel ongeveer equivalent te zijn aan de vermeden distributienetkosten. Zij heeft echter niet tot doel rekening te houden met de door de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) vastgestelde tarieven. Die tarieven maken immers deel uit van de federale bevoegdheid en het komt aan het gewest niet toe om die in rekening te brengen.

De VREG merkt op dat door de inning door de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) er geen daling zou komen van de kosten van de openbaredienstverplichtingen. Vooreerst verliest de VREG uit het oog dat de netbeheerders geen te factureren diensten verstrekken aan de beheerder van een directe lijn zodat er geen juridische basis is tot het verwerken van de heffing in de facturatie. Een inningsmechanisme zoals bij de Vlaamse energieheffing is dan ook niet mogelijk. Tot slot gaat de VREG daarbij ook volledig voorbij aan het feit dat in de nota bij de eerste principiële goedkeuring was opgenomen dat de inkomsten uit deze heffing kunnen worden aangewend om via een DAEB-vergoeding de netbeheerders te compenseren voor de door hen uit te voeren openbaredienstverplichtingen, wat in dat geval dan weer een gunstige invloed op de distributienettarieven met zich mee zou brengen.

– De VREG stelt vragen aangaande de toe te passen indexeringsformule. De decreettekst maakt duidelijk dat de indexering van de heffing is gebaseerd op het elektriciteitstarief uitgedrukt in kilowattuur en niet in kilowatt. Er wordt ook bedoeld de tarieven inzake afname en niet injectie, wat zal worden verduidelijkt in de decreettekst. Tarieven die niet op kilowattuurbasis worden berekend maken op basis van de duidelijke bewoordingen van de tekst echter geen deel uit van de indexeringsformule. Aangezien in de indexeringsformule geen onderscheid wordt gemaakt qua spanningsniveau is het dan ook vreemd dat de VREG in zijn vraagstelling ineens wel een (dan nog volgens hem niet werkbaar) dergelijk onderscheid maakt.

– De VREG meent dat het de betrokken netbeheerder (volgens hem meestal de beheerder van het plaatselijk vervoersnet of de transmissienetbeheerder) die de in het kader van de heffing noodzakelijke injectiemeter moet plaatsen.

  Deze stelling kan niet worden gevolgd. Vooreerst dient de injectiemeter te worden geplaatst bij de productie-installatie en niet bij de afnemer zodat in geval van een directe lijn een eventuele achter de afnemer liggende netbeheerder niet relevant is. Ook verliest de VREG uit het oog dat bij directe lijnen in een situatie van eilandwerking er ook geen netbeheerder bestaat waar de afnemer van de productie-installatie ook op aangesloten is. Om redenen van uniformiteit werd dan ook gekozen om deze meetverplichting te centraliseren bij de elektriciteitsdistributienetbeheerder en niet te verspreiden over de verschillende type "achterliggende" netbeheerders, te weten de distributienetbeheerders, de beheerder van het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit of de transmissienetbeheerder, en in theorie zelfs ook de beheerders van een gesloten distributienet of een toegelaten privédistributienet. Op die wijze heeft de VREG overigens een uniforme controlebevoegdheid over de verrekening van deze meetkosten in de tarieven, wat bij een verspreide slagorde (DNB-PVE-TNB) uiteraard niet het geval zou zijn.

– De slotconclusie van de VREG dat de voorgestelde maatregel een onrechtstreekse subsidiëring in het voordeel van de aanleggers van een directe lijn inhoudt is dan ook niet ernstig. De VREG verliest immers uit het oog dat het Europeesrechtelijk kader wel degelijk directe lijnen principieel al aan veel minder voorwaarden toelaat dan dat door het huidige Vlaamse regelgevende kader eraan wordt gesteld. De VREG verliest daarbij ook uit het oog dat zolang hijzelf een kilowattuurgebaseerd tarief hanteert elke vermeden kilowattuur dat door een afnemer niet wordt verbruikt de facto minder inkomsten genereert in hoofde van de netbeheerder. Hijzelf heeft wat de gevallen van bijvoorbeeld back-up waarop hij alludeert betreft overigens zelf alle middelen in handen om dit zo nodig te remediëren aangezien de situatie in feite niet onvergelijkbaar is met die zoals van toepassing bij de terugdraaiende teller waarbij de VREG zelf binnen zijn tarifaire bevoegdheden de nodige regulerende maatregelen nam (cfr. prosumententarief).

II.4. Afdeling Wetgeving van de Raad van State

Op 25 mei 2018 is de adviesaanvraag betreffende het voorontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft directe lijnen en directe leidingen, in de rol van de afdeling Wetgeving van de Raad van State ingeschreven. De afdeling Wetgeving van de Raad van State verstrekte betreffende het voormelde ontwerp van decreet haar advies nr. 63.589/3 op 26 juni 2018. De Raad van State maakte in zijn advies de volgende opmerkingen:

– De Raad maakt slechts één opmerking aangaande de hervorming van de regels met betrekking tot de directe lijnen, als opgenomen in artikel 4.5.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Hij meent dat de ontworpen bepaling uit artikel 4.5.1, §2, derde lid, 2°, onnodig is. Ofwel wordt er volgens de Raad in die gevallen voor elke afnemer een afzonderlijke lijn gelegd, in welk geval er verschillende directe lijnen worden aangelegd die elk apart moeten worden vergund indien ze de grenzen van de eigen site overschrijden, ofwel is de productie-installatie verbonden met een netwerk van verschillende achterliggende gebruikers, in welk geval er niet langer sprake is van een directe lijn. Aan het advies wordt gevolg gegeven en in de memorie van toelichting zal worden verduidelijkt dat in zo een geval de aanvraag houdende het verkrijgen van een toelating onontvankelijk is.

– Vooreerst bevestigt, wat de ontworpen heffing op de exploitatie van een directe lijn betreft, de Raad expliciet dat het inderdaad gaat om een "maagdelijke materie" waarop nog geen gelijkaardige federale heffing van toepassing is. De Raad merkt echter op dat dat de begrenzing van de materiële bevoegdheid van de gewesten inzake het energiebeleid op grond van artikel 6, § 1, VII, eerste lid, a), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen tot "netten waarvan de nominale spanning lager is dan of gelijk aan 70.000 volt" niet doorwerkt en de fiscale bevoegdheid derhalve daardoor niet is beperkt. De Raad meent dan ook dat een verantwoording moet worden gegeven waarom lijnen waarvan de nominale spanning hoger is dan 70 kilovolt, niet belast worden.

  De heffing is enkel van toepassing op het type directe lijnen die behoren tot de materiële bevoegdheid van het gewest en waarvoor het gewest beslist heeft dat zij, mits respect voor de in artikel 4.5.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 vervatte voorwaarden, toegelaten zijn, en is een 'prijs' die aan het verkrijgen van de toelating wordt gekoppeld. Directe lijnen met een hoger spanningsniveau, behorende tot de federale materiële bevoegdheid, behoeven dan ook geen dergelijke gewestelijke toelating en bevinden zich dan ook in een volledig andere (rechts)positie dan lijnen tot en met 70 kilovolt. Het is overigens niet de eerste keer dat een gewestelijke heffing wordt beperkt tot materies die tot de gewestelijke bevoegdheden behoren: ook de energieheffing, in de lezing zoals van toepassing tot en met 31 december 2015, was beperkt tot afnamepunten op netten tot en met 70 kilovolt. Tot slot dient te worden opgemerkt dat een begrenzing van het materiële toepassingsgebied van de heffing door middel van een bepaald spanningsniveau een objectieve grens betreft die in het kader van het gelijkheidsbeginsel aanvaardbaar kan worden geacht.

– De Raad stelt dat de indexering van rechtswege van de ontworpen heffing een aantal onduidelijkheden bevat. Er zal volgens de Raad immers nog nader moeten worden bepaald op basis van welke elementen en hoe "het gewogen gemiddelde van het elektriciteitsdistributienettarief per kilowattuur voor afnamen" moet worden berekend en hoe de weging dient te gebeuren. De ontworpen bepaling wordt in die zin verduidelijkt.

– De Raad merkt op dat in het voorontwerp van decreet in het ontworpen hoofdstuk III van titel XIV de termen "heffingsjaar" en "aanslagjaar" door elkaar worden gebruikt en dat men beter slechts één uniforme term gebruikt wanneer hiermee hetzelfde jaar wordt bedoeld. Aan dit advies wordt gevolg gegeven en er wordt uniform de term "heffingsjaar" gebruikt.

– De Raad stelt dat er in het ontwerp geen termijn wordt bepaald waarbinnen het aanslagbiljet dient te worden verzonden, wat volgens de Raad zou betekenen dat er ook onredelijk lang mee zou kunnen worden gewacht. De Raad vraagt dan ook na te gaan of best ook niet een uiterste termijn van verzending wordt bepaald.

  Er dient te worden opgemerkt dat ook in het kader van de Vlaamse Codex Fiscaliteit geen expliciete termijnen voor verzending van de aanslagbiljetten zijn opgenomen. Artikel 3.3.4.0.1 van het besluit VCF stelt enkel dat "zodra de kohieren uitvoerbaar verklaard zijn, aan de betrokken belastingschuldigen een aanslagbiljet [wordt] gezonden.". Dat is dus geen concrete termijn, maar veronderstelt wel dat die redelijk is ("zo snel als mogelijk"). De regels op grond van titel III van de Vlaamse Codex Fiscaliteit hebben overigens aangaande deze ontworpen heffing een suppletief karakter (zie ook infra).

  Het verzenden heeft overigens geen gevolg voor de wettigheid van de heffing. De belasting is geldig ingekohierd op de laatste dag van de termijn en het is onverschillig dat de ontvanger de aanslagbiljetten slechts enkele dagen later

verzendt.[4] De datum van uitvoerbaarverklaring van het kohier en niet die van de uitreiking van het aanslagbiljet, is van belang om uit te maken of de belasting binnen de wettelijke termijn werd gevestigd.[5]

Er is dan ook geen reden om een andere houding aan te nemen dan deze die generiek in het kader van de Vlaamse Codex Fiscaliteit wordt gehanteerd.

– De Raad stelt dat het ontworpen artikel 14.3.5, §3, ertoe strekt de bepalingen van titel III van de Vlaamse Codex Fiscaliteit in beginsel van toepassing te maken op de nieuwe energieheffing. Het gaat volgens de Raad zowel om strafsancties als om administratieve sancties. De Raad stelt dat allicht in de ontworpen bepaling ook moet worden opgenomen dat dit is met uitsluiting van de sancties die in het Energiedecreet zelf worden bepaald.
De bestaande bepaling aangaande de administratieve geldboetes die de Vlaamse Belastingdienst op grond van artikel 13.5.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 kan opleggen, is beperkt tot de inbreuken op artikel 14.2.2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, zodat hier geen samenloop kan zijn. Evenwel zal aan de ontworpen bepaling een kleine verduidelijking/nuance worden aangebracht waardoor er geen onduidelijkheid kan bestaan over de draagwijdte van deze bepaling ten opzichte van het Energiedecreet.

– De Raad geeft als slotopmerking op dat door de voorgestelde wijzigingen de structuur van titel XIV weinig coherent is en dat daarom hetzij het opschrift van hoofdstuk II, hetzij de volledige structuur van titel XIV moet worden aangepast aan een meer "logische schikking van de verschillende onderdelen". Een dergelijke fundamentele aanpassing van de structuur van titel XIV zou echter neerkomen op het volledig herschrijven van die titel XIV, wat geen optie is. Daarom wordt verkozen om als verduidelijking het opschrift van hoofdstuk II aan te vullen.

III. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1

Dit decreet betreft een gewestbevoegdheid. Artikel 6, §1, VII, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen stelt dat de gewesten in ieder geval bevoegd zijn op vlak van het energiebeleid voor: de distributie en het plaatselijk vervoer van elektriciteit door middel van netten waarvan de nominale spanning lager is dan of gelijk is aan 70 kilovolt en de openbare gasdistributie, inclusief de bevoegdheid met betrekking tot de distributienettarieven; de aanwending van mijngas en van het gas afkomstig van hoogovens; de netten van warmtevoorziening op afstand; de valorisatie van steenbergen; de nieuwe energiebronnen met uitzondering van deze die verband houden met kernenergie; de terugwinning van energie door de nijverheid en andere gebruikers; en het rationeel energieverbruik.

Bijkomend bepaalt artikel 170, §2, van de Grondwet dat de gewesten een autonome belastingbevoegdheid hebben. In tegenstelling tot de vernietigde energieheffing is er echter geen sprake van eenzelfde belastbare materie, zodat er geen samenloop bestaat met de belastbare materie van de federale bijdrage, en de wet van 23 januari 1989 betreffende de in artikel 170, §§1 en 2, van de Grondwet bedoelde belastingsbevoegdheid zodoende niet van toepassing is. In tegenstelling tot de federale bijdrage, die een verbruiksbelasting is, betreft de via dit decreet

[4] Cass., 4 juni 1934, Van Elder Gebroeders, Pas. 1934, I, 296
[5] Luik, 9 december 1932, Bertrand, Bull. 66, blz. 45; Brussel, 28 maart 1934, VGN "G. Pelgrims et fils", Bull. 82, blz. 35; Gent, 9 januari1934, Spoorweg Mechelen-Terneuzen, Bull. 80, blz. 21; Gent, 6 januari 1937, Thuysbaert, Bull. 137, blz. 24

ingevoerde heffing op de exploitatie van een directe lijn een heffing waarbij zowel het belastbare voorwerp en materie, als de belastingplichtige verschillen van die federale bijdrage. De belastingplichtige is immers geen eindgebruiker maar de beheerder van een directe lijn, en de belastbare materie betreft het beschikken over een directe lijn. Die beheerder wordt ook niet belast op het verbruik van een eindafnemer aangesloten op die lijn, maar wel op de hoeveelheid elektriciteit die in die lijn wordt geïnjecteerd.

Artikel 2

De eigen site wordt door de directe lijn of directe leiding niet overschreden

De aanleg en het beheer van een directe lijnen of een directe leiding die de grenzen van de eigen site – dit is het kadastrale perceel of de aansluitende kadastrale percelen van dezelfde natuurlijke persoon of rechtspersoon als eigenaar, opstalhouder of concessiehouder – niet overschrijdt om elektriciteit of aardgas te leveren, is altijd toegelaten.

De beheerder van de directe lijn of directe leiding meldt echter binnen de dertig dagen volgende op de ingebruikname – hetzij aan de netbeheerder op wiens net de afnemer van de directe lijn is aangesloten, hetzij aan de VREG bij eilandwerking – dat die directe lijn of directe leiding in gebruik werd genomen. De netbeheerder en de VREG stellen hiervoor een meldingsformulier beschikbaar op hun website.

Er wordt verkozen om de melding bij de netbeheerder te laten doen aangezien er reeds bestaande meldingsplichten zijn waar dit mee kan worden gecombineerd. Dit laatste is niet het geval bij eilandwerking waardoor dan de ingebruikname rechtstreeks bij de VREG moet worden gemeld. Bijkomend krijgt de netbeheerder de verplichting om op eerste verzoek alle gegevens van de bij haar ingediende meldingen aan de VREG te bezorgen. Op deze wijze kan de VREG ook nagaan of de eigen site toch niet wordt overschreden.

In dit kader moet worden opgemerkt dat het niet melden van zo een directe lijn of directe leiding in bepaalde gevallen kan worden beschouwd als zijnde energiefraude[6]. Het niet respecteren van meldingsverplichtingen die voortvloeien uit de toepassing van dit decreet, de uitvoeringsbesluiten ervan, het aansluitingsreglement, het aansluitingscontract of het technisch reglement niet uitvoeren in combinatie met het verkrijgen van een onrechtmatig voordeel is immers energiefraude.

---

[6] Artikel 1.1.3, 40°/1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 definieert het begrip "energiefraude" als elke onrechtmatige actie van eenieder, zowel actief als passief, die gepaard gaat met het verkrijgen van een onrechtmatig voordeel. Daaronder wordt minstens verstaan:
a) handelingen uitvoeren op het distributienet of op het plaatselijke vervoernet van elektriciteit zonder daartoe gemachtigd te zijn;
b) de aansluiting of meetinstallatie manipuleren;
c) meldingsverplichtingen die voortvloeien uit de toepassing van dit decreet, de uitvoeringsbesluiten ervan, het aansluitingsreglement, het aansluitingscontract of het technisch reglement niet uitvoeren;
d) informatie bezorgen die niet consistent of in overeenstemming met de werkelijkheid is in het kader van contract- of aansluitingsaanvragen bij de leverancier, toegangshouder of netbeheerder;
e) informatie bezorgen die niet consistent of in overeenstemming met de werkelijkheid is in het kader van de aanvraag van groenestroomcertificaten of warmte-krachtcertificaten of van de rapportering van meetgegevens die aanleiding geven tot het toekennen van groenestroomcertificaten of warmte-krachtcertificaten;
f) informatie bezorgen die niet consistent of in overeenstemming met de werkelijkheid is in het kader van subsidie- of premieaanvragen in uitvoering van dit decreet of zijn uitvoeringsbesluiten;
g) informatie bezorgen die niet consistent of in overeenstemming met de werkelijkheid is in het kader van meldingsverplichtingen die voortvloeien uit de toepassing van dit decreet, de uitvoeringsbesluiten ervan, het aansluitingsreglement, het aansluitingscontract of het technisch reglement.

In dat geval dreigt voor de overtreder de sanctie vermeld in artikel 13.4.11 van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

De eigen site wordt door de directe lijn of directe leiding overschreden

De aanleg en het beheer van een directe lijn of een directe leiding die de grenzen van de eigen site wel overschrijdt, is daarentegen enkel toegestaan na een voorafgaande toelating, verleend door de gewestelijke energieregulator VREG. De VREG stelt hiervoor een aanvraagformulier beschikbaar op haar website. De Vlaamse Regering kan voorwaarden vastleggen waaraan een directe lijn of directe leiding die de grenzen van de eigen site overschrijdt moet voldoen om te worden toegelaten.

In tegenstelling tot de huidige situatie, waarbij de VREG niet gebonden is door procedures en termijnen, wordt thans voorgesteld om duidelijke procedures in te voeren:

– De VREG beslist over de toelating binnen een termijn van zestig dagen na ontvangst van een aanvraag. De VREG wint in het kader van een aanvraag tot het verkrijgen van de toelating verplicht het advies in van de netbeheerder in wiens geografisch gebied de directe lijn of directe leiding gelegen is. Deze netbeheerder heeft vervolgens een termijn van vijftien dagen om zijn advies te verstrekken.

  De VREG kan een dergelijke aanvraag echter enkel weigeren in een van de hierna limitatief vermelde gevallen:
  1° De installaties gelegen achter verschillende toegangspunten worden met elkaar verbonden. Dit is de situatie zoals bedoeld in artikel III.5.1.3 TRDE/TRDG.
  2° De rechten van afnemers worden niet gewaarborgd.
  3° Er is niet voldaan aan de door de Vlaamse Regering vastgestelde voorwaarden.
  4° De veiligheid van het net van de netbeheerder in wiens geografisch gebied de directe lijn of directe leiding gelegen is, komt aantoonbaar in het gedrang. Dit laatste houdt een concrete toetsing in: een louter vermoeden zal zodoende niet genoeg zijn.

– In tegenstelling tot nieuwe productie-installaties die nog geen aansluiting hebben, en daardoor het net niet belasten, kan dit van bestaande productie-installaties niet worden gezegd. De VREG houdt daarom bij het beoordelen van een aanvraag wat betreft bestaande productie-installaties die voor 1 januari 2019 (de datum van inwerkingtreding van het decreet) reeds zijn aangesloten op een net en die vanaf 1 januari 2019 hun aansluiting willen wijzigen om een directe lijn of leiding aan te leggen, bijkomend rekening met de risico's inzake inefficiëntie en de impact op de nettarieven.

– De VREG brengt haar beslissing ter kennis aan de aanvrager van de toelating en aan de netbeheerder in wiens geografisch gebied de directe lijn of directe leiding gelegen is. Tegen die beslissing staat dan conform artikel 14 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State een beroep open bij de afdeling Bestuursrechtspraak.

Tot slot zal de VREG de facto ook steeds moeten onderzoeken of door het aanvraagdossier in de feite geen gesloten distributienet of een niet-toegelaten privé-distributienet wordt gecreëerd. Is dat het geval dan moet de regulator het dossier onontvankelijk verklaren. Dit is evident: in zo een geval creëert men immers een 'net' en betreft het niet langer een directe lijn of directe leiding, maar bevindt men zich in het geval van hetzij een gesloten distributienet, hetzij een privé-distributienet en moeten de daarvoor in hoofdstuk VI en hoofdstuk VII van titel IV van het

Energiedecreet van 8 mei 2009 opgenomen procedures en voorwaarden worden gerespecteerd.

Actieve en passieve openbaarheid van bestuur

Momenteel maakt de VREG op haar website enkel geanonimiseerde beslissingen met betrekking tot het al dan niet toelaten bekend. De VREG zal op haar website bijkomend een actuele lijst actief openbaar maken van de directe lijnen en de directe leidingen, waarvoor conform artikel 4.5.1, §2, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 een toelating werd verleend, alsmede van de beheerders van die directe lijnen en directe leidingen. Dit betreffen overigens gegevens die niet kunnen worden geacht onder een uitzonderingsgrond van openbaarheid van bestuur te vallen. Er kan immers niet worden ingezien in hoeverre dergelijke openbaarmaking – zowel actief als passief – "het vertrouwelijk karakter van commerciële en industriële informatie, wanneer deze informatie beschermd wordt om een gelegitimeerd economisch belang te vrijwaren" zou kunnen schaden. Tot slot moet worden opgemerkt dat aangezien dergelijke lijnen afwijken van het reguliere net, een transparante openbaarmaking juist van bijzonder belang is.
Gebruik van het openbaar domein in het kader van de aanleg van een directe lijn die de eigen site overschrijdt

Aan de regels met betrekking tot het precair recht aangaande het gebruik van het openbaar domein bij de aanleg van een directe lijn of directe leiding die de eigen site overschrijdt, zoals ingevoegd bij het decreet van 16 maart 2012, worden geen wijzigingen aangebracht. Deze regels worden dan ook in het ontwerp hernomen. De ratio legis, zoals uiteengezet in de parlementaire voorbereiding bij het voormelde decreet, blijft dan ook onverkort van kracht.[7]

Artikel 3

Dit artikel past het opschrift van titel XIV, hoofdstuk II, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 aan.

Artikel 4, 13 en 14

Het is de bedoeling dat alle inkomsten uit de heffingen uit titel XIV, met andere woorden de Vlaamse energieheffing, en de nieuwe heffing op de exploitatie van directe lijnen, worden toegewezen aan het energiefonds. Om die reden wordt het bestaande artikel dat de toewijzing van de inkomsten regelt in een apart hoofdstuk ondergebracht.

Artikel 5, 6 en 10

Deze artikelen voegen nieuwe indelingen in titel XIV van het Energiedecreet van 8 mei 2009 in.

Artikel 7

Het belastbare feit in deze nieuwe heffing vormt het exploiteren van een toegelaten directe lijn die de grenzen van de eigen site overschrijdt. De heffingsplichtige is dan ook niet de eindgebruiker aangesloten op die lijn maar de beheerder van die directe lijn.

Er is momenteel, in tegenstelling tot een heffing op basis van het elektriciteitsverbruik die ten laste wordt gelegd van de eindgebruiker, geen belasting op een der-

[7] Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2011-12, nr. 1428/1.

gelijke exploitatie, dus speelt er hier geen fiscale non bis in idem. De heffing maakt derhalve geen inbreuk op het verbod voor de gewesten om belastingen te heffen op materies die reeds het voorwerp uitmaken van een belasting door de Staat, zoals vervat in artikel 1 van de wet van 23 april 1989 betreffende de in artikel 170, §§1 en 2, bedoelde belastingbevoegdheid. Deze belastbare materie verschilt dan ook van de belastbare materie van onder andere de federale bijdrage.

Artikel 8

Het bepalen van het belastingtarief en het vaststellen van de modalisering ervan komt de bevoegde fiscale regelgever toe. Wanneer hij daartoe criteria van onderscheid hanteert, moeten die objectief en redelijk kunnen worden verantwoord. De tarieven en de modaliteiten ervan moeten op gelijke wijze worden toegepast ten aanzien van eenieder die zich ten opzichte van de maatregel en het nagestreefde doel in een gelijkwaardige positie bevindt, zij het dat de fiscale wetgever een verscheidenheid aan individuele toestanden kan dienen op te vangen in categorieën die, noodzakelijkerwijs, slechts bij benadering met de werkelijkheid overeenstemmen.[8]

Dergelijke directe lijnen zijn niet onderhevig aan distributie- of transmissietarieven, maar dragen door onder andere openbaredienstverplichtingen waarvan ze kunnen genieten wel bij tot de hoogte van die tarieven. De tarieven van deze heffing zijn daarom gebaseerd op het gewogen gemiddelde van het aandeel van de openbaredienstverplichtingen in de distributienettarieven (exclusief btw) zoals vastgelegd door de VREG in 2018. In deze berekening wordt een onderscheid gemaakt tussen laagspanning, middenspanning en hoogspanning (tot 70 kilovolt). Het tarief van de heffing bedraagt:

1° voor een directe lijn die de grenzen van de eigen site overschrijdt en waar de afnemer aangesloten is op laagspanning: 53,83 euro per geïnjecteerd megawattuur;
2° voor een directe lijn die de grenzen van de eigen site overschrijdt en waar de afnemer aangesloten is op middenspanning: 5,95 euro per geïnjecteerd megawattuur;
3° voor een directe lijn die de grenzen van de eigen site overschrijdt en waar de afnemer aangesloten is op hoogspanning: 0,36 euro per geïnjecteerd megawattuur.

In het uitzonderlijke geval dat die specifieke afnemer op diens eigen site echter is aangesloten op meerdere spanningsniveaus, moet het tarief worden gehanteerd dat behoort tot het hoogste spanningsniveau waarop deze afnemer op die site is aangesloten.

Uit de cijfers van de VREG blijkt dat er momenteel vijf toegelaten directe lijnen zijn die de eigen site overschrijden en waar die afnemers aangesloten zijn op middenspanning, en drie toegelaten directe lijn waar die afnemers aangesloten zijn op hoogspanning (maximum 70 kilovolt). Het valt evenwel te verwachten dat de versoepeling van de criteria die door dit decreet worden ingevoerd, ertoe zal bijdragen dat dit aantal kan stijgen.

Artikel 9

Dergelijke directe lijnen zijn niet onderhevig aan distributie- of transmissietarieven, maar dragen door openbaredienstverplichtingen wel bij tot de hoogte van die tarieven. De heffing wordt daarom van rechtswege met ingang van heffingsjaar 2020 jaarlijks op 1 januari geïndexeerd door het tarief, vermeld in artikel 14.3.2,

[8] Arbitragehof 9 december 1998, nr. 128/98

te vermenigvuldigen met het gewogen gemiddelde van het elektriciteitsdistributienettarief per kilowattuur voor afname dat is toegewezen voor de financiering van de openbaredienstverplichtingen, dat per 1 januari van toepassing is, en te delen door het gewogen gemiddelde van het elektriciteitsdistributienettarief per kilowattuur voor afname dat is toegewezen voor de financiering van de openbaredienstverplichtingen dat op 31 december 2018 van toepassing was. De reden hiervoor is de wens om het tarief van de heffing de stijging en daling van de distributienettarieven te laten meevolgen. De VREG stelt hiervoor tijdig de nodige gegevens ter beschikking aan VLABEL. Aangezien er voor hoogspanning en eilandwerking echter momenteel geen dergelijke financieringscomponent is, wordt daarvoor in een licht afwijkende indexeringsregeling voorzien.

Tot slot is er een paragraaf opgenomen met betrekking tot hoe het voormelde gewogen gemiddelde concreet moet worden berekend zodat VLABEL bij machte zal zijn om, louter op grond van de aan te nemen bepaling en de daarbij door de VREG verstrekte gegevens, de geïndexeerde tariefbedragen vanaf 1 januari 2020 jaarlijks te bepalen.

Artikel 11, 12 en 15

De heffing zelf zal worden geïnd door VLABEL: een inning via de leveranciers zoals bij de Vlaamse energieheffing, is immers in dit geval niet mogelijk. De elektriciteitsdistributienetbeheerders in wiens geografisch gebied de directe lijn die het voorwerp van deze heffing zijn gelegen zijn, bezorgen voor 1 februari van het jaar volgende op het heffingsjaar aan VLABEL voor elke in hun gebied gelegen directe lijn de hoeveelheid elektriciteit die gedurende het vorige kalenderjaar in die lijn werd geïnjecteerd.

Als overgangsbepaling wordt daarom bepaald dat de elektriciteitsdistributienetbeheerders in wiens geografisch gebied vandaag reeds toegelaten directe lijnen gelegen zijn, ervoor zorgen dat deze lijnen tegen uiterlijk 31 december 2018 worden uitgerust met een meter die toelaat de in die directe lijn geïnjecteerde elektriciteit te meten ten behoeve van deze heffing. Wat nieuwe directe lijnen betreft zorgt de elektriciteitsdistributienetbeheerder ervoor dat alvorens een nieuwe toegelaten directe lijn in gebruik wordt genomen deze wordt uitgerust met een meter die toelaat de in de directe lijn geïnjecteerde elektriciteit te meten.

De VREG bezorgt de elektriciteitsdistributienetbeheerders de nodige informatie om de installatie van dergelijke meters – zowel bij reeds bestaande directe lijnen die de eigen site overschrijden als toekomstige – mogelijk te maken. De kost van deze meter en de plaatsing ervan is echter steeds ten laste van de beheerder van de directe lijn.

Vóór 1 april van het jaar volgend op het heffingsjaar wordt de heffing ingekohierd en uitvoerbaar verklaard door de ambtenaar aangewezen door de Vlaamse Regering. In uitvoering van dit kohier worden aan de heffingsplichtigen de aanslagbiljetten verstuurd. De heffingsplichtige dient de heffing te betalen binnen twee maanden na verzending van het aanslagbiljet.

Binnen een termijn van drie maanden na de verzending van het aanslagbiljet kan de heffingsplichtige beroep aantekenen bij VLABEL. Dit beroep vermeldt op straffe van nietigheid de naam van de heffingsplichtige, het kohiernummer, het heffingsjaar en de motieven van het beroep. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere modaliteiten van dit administratief beroep. De beslissing wordt schriftelijk meegedeeld en ze vermeldt de wijze waarop ertegen in rechte kan worden getreden. De beslissing is onherroepelijk als geen vordering is ingesteld bij de rechtbank van eerste aanleg binnen de termijn, vermeld in artikel 1385undecies van het Gerechtelijk Wetboek. Voor zover er door titel XIV van het Energiedecreet niet wordt van

afgeweken, zijn op deze heffing de bepalingen van titel III van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 van overeenkomstige toepassing.

Artikel 16

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van het decreet.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie,

Bart TOMMELEIN

VOORONTWERP VAN DECREET
van 30 maart 2018

Vlaamse Regering

Ontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft directe lijnen en directe leidingen

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. Artikel 4.5.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, vervangen door het decreet van 8 juli 2011 en gewijzigd bij het decreet van 16 maart 2012, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 4.5.1, §1. De aanleg van een directe lijn of een directe leiding die de grenzen van de eigen site niet overschrijdt om elektriciteit of aardgas te leveren, is altijd toegelaten.

De beheerder van de directe lijn of directe leiding, vermeld in het eerste lid, meldt elektronisch binnen de dertig dagen volgende op de ingebruikname dat die directe lijn of directe leiding in gebruik werd genomen:
1° aan de VREG wanneer het eilandwerking betreft. De VREG stelt daarvoor een meldingsformulier ter beschikking op zijn website;
2° aan de netbeheerder op wiens net de afnemer van die directe lijn is aangesloten. De netbeheerder stelt daarvoor een meldingsformulier ter beschikking op zijn website. De netbeheerder stelt de ontvangen gegevens op eerste vraag ter beschikking aan de VREG.

§2. De aanleg van een directe lijn of een directe leiding die de grenzen van de eigen site overschrijdt, is alleen toegestaan na een voorafgaande toelating van de VREG. De VREG stelt daarvoor een aanvraagformulier ter beschikking op zijn website. De Vlaamse Regering kan voorwaarden vastleggen waaraan een directe lijn of directe leiding die de grenzen van de eigen site overschrijdt moet voldoen om te worden toegelaten.

De VREG beslist over de toelating binnen een termijn van zestig dagen nadat hij een aanvraag heeft ontvangen. De VREG wint in het kader van een aanvraag tot het verkrijgen van de toelating het advies in van de netbeheerder in wiens geografisch gebied de directe lijn of directe leiding gelegen is. Deze adviestermijn bedraagt vijftien dagen.

De VREG kan een aanvraag, als vermeld in het eerste lid, alleen weigeren in een van de hierna volgende gevallen:

1° de installaties die achter verschillende toegangspunten liggen worden met elkaar verbonden, of er wordt een niet-toelaatbaar privédistributienet gecreëerd, vermeld in artikel 4.7.1;
2° de rechten van afnemers worden niet gewaarborgd;
3° er is niet voldaan aan de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, die de Vlaamse Regering vastgesteld heeft;
4° de veiligheid van het net van de netbeheerder in wiens geografisch gebied de directe lijn of directe leiding is gelegen, komt aantoonbaar in het gedrang;

Onverminderd het derde lid houdt de VREG bij het beoordelen van een aanvraag, als vermeld in het eerste lid, met betrekking tot bestaande productie-installaties die voor 1 januari 2019 reeds zijn aangesloten op een net en die vanaf 1 januari 2019 hun aansluiting willen wijzigen om een directe lijn of directe leiding aan te leggen bijkomend rekening met de risico's inzake inefficiëntie en de impact op de distributienettarieven.

De VREG brengt de aanvrager van de toelating en de netbeheerder in wiens geografisch gebied de directe lijn of directe leiding gelegen is, op de hoogte van zijn beslissing.

De VREG publiceert op zijn website een actuele lijst van de directe lijnen en de directe leidingen, waarvoor conform deze paragraaf een toelating is verleend, alsook van de beheerders van die directe lijnen en directe leidingen.

§3. Als de aanleg van een directe lijn of een directe leiding de eigen site overschrijdt en als het openbaar domein daarbij wordt doorkruist, zijn de procedure en de voorwaarden, vermeld in artikel 4.1.27 en artikel 4.1.28, van overeenkomstige toepassing. De beheerder van de directe lijn of de directe leiding kan de procedure pas starten als hij de toelating van de VREG, vermeld in paragraaf 2, gekregen heeft.".

Art. 3. Artikel 14.2.1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 december 2014, wordt opgeheven.

Art. 4. Aan titel XIV van hetzelfde decreet wordt een hoofdstuk III toegevoegd, die luidt als volgt:

"Hoofdstuk III. Heffing op de exploitatie van een directe lijn in het Vlaamse Gewest".

Art. 5. In hetzelfde decreet wordt aan hoofdstuk III, toegevoegd bij artikel 4, een afdeling I toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Afdeling I. Belastbare materie en tarief van de heffing op de exploitatie van een directe lijn in het Vlaamse Gewest".

Art. 6. In hetzelfde decreet wordt aan afdeling I, toegevoegd bij artikel 5, een artikel 14.3.1 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 14.3.1. Er wordt een heffing ingesteld op de exploitatie van een toegelaten directe lijn die de grenzen van de eigen site overschrijdt, als vermeld in artikel 4.5.1, §2, en die gelegen is in het Vlaamse Gewest.

De heffing wordt berekend op een hoeveelheid elektrische stroom uitgedrukt in megawattuur, die gelijk is aan de hoeveelheid stroom die jaarlijks in de directe lijn wordt geïnjecteerd.

De beheerder van de directe lijn, als vermeld in het eerste lid, die voor de toepassing van dit hoofdstuk de heffingsplichtige is, is de heffing verschuldigd.".

Art. 7. In hetzelfde decreet wordt aan afdeling I, toegevoegd bij artikel 5, een artikel 14.3.2 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 14.3.2. Het tarief van de heffing, vermeld in artikel 14.3.1, bedraagt:
1° voor een directe lijn die de grenzen van de eigen site overschrijdt en waar de afnemer aangesloten is op laagspanning: 53,83 euro per geïnjecteerde megawattuur;
2° voor een directe lijn die de grenzen van de eigen site overschrijdt en waar de afnemer aangesloten is op middenspanning: 5,95 euro per geïnjecteerde megawattuur;
3° voor een directe lijn die de grenzen van de eigen site overschrijdt en waar de afnemer aangesloten is op hoogspanning of in eilandwerking is: 0,36 euro per geïnjecteerde megawattuur.".

Art. 8. In hetzelfde decreet wordt aan afdeling I, toegevoegd bij artikel 5, een artikel 14.3.3 toegevoegd, dat luidt als volgt:

Art. 14.3.3. De heffing, vermeld in dit hoofdstuk, wordt van rechtswege met ingang van heffingsjaar 2020 jaarlijks op 1 januari geïndexeerd door het tarief, vermeld in artikel 14.3.2, te vermenigvuldigen met het gewogen gemiddelde van het elektriciteitsdistributienettarief per kilowattuur, dat per 1 januari van toepassing is, en te delen door het gewogen gemiddelde van het elektriciteitsdistributienettarief per kilowattuur dat op 31 december 2018 van toepassing was. De VREG stelt daarvoor de nodige gegevens ter beschikking aan de Vlaamse Belastingdienst.".

Art. 9. In hetzelfde decreet wordt aan hoofdstuk III, toegevoegd bij artikel 4, een afdeling II toegevoegd, die luidt als volgt:

"Afdeling II. Inning en invordering van de heffing op de exploitatie van een directe lijn in het Vlaamse Gewest".

Art. 10. In hetzelfde decreet wordt aan afdeling II, toegevoegd bij artikel 9, een artikel 14.3.4 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 14.3.4. De elektriciteitsdistributienetbeheerder in wiens geografisch gebied de directe lijn, vermeld in artikel 14.3.1, gelegen is, meet de elektriciteit die op jaarbasis in de directe lijn geïnjecteerd wordt. De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen aangaande hoe die elektriciteit wordt gemeten.

De elektriciteitsdistributienetbeheerder, vermeld in het eerste lid, zorgt ervoor dat voor een nieuwe toegelaten directe lijn, als vermeld in artikel 4.5.1, §2, in gebruik wordt genomen, ze wordt uitgerust met een meter die toelaat de elektriciteit die in de directe lijn geïnjecteerd wordt te meten, als vermeld in dit hoofdstuk.

De elektriciteitsdistributienetbeheerders, vermeld in het eerste lid, melden voor 1 februari van het jaar dat volgt op het heffingsjaar aan de Vlaamse Belastingdienst voor elke directe lijn die in hun gebied ligt, vermeld in artikel 14.3.1, de hoeveelheid elektriciteit die gedurende het vorige kalenderjaar in die lijn werd geïnjecteerd.".

Art. 11. In hetzelfde decreet wordt aan afdeling II, toegevoegd bij artikel 9, een artikel 14.3.5 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 14.3.5. §1. Vóór 1 april van het jaar dat volgt op het heffingsjaar, wordt de heffing in het kohier ingeschreven en uitvoerbaar verklaard door de ambtenaar die de Vlaamse Regering daarvoor heeft aangewezen.

De kohieren bevatten op straffe van nietigheid:
1° de naam van de heffingsplichtige;
2° de verwijzing naar dit decreet;

3° het heffingsjaar;
4° de berekening en het bedrag van de verschuldigde heffing;
5° de datum van uitvoerbaarverklaring;
6° de handtekening van de ambtenaar die ermee belast is het kohier uitvoerbaar te verklaren.

Ter uitvoering van het kohier worden de aanslagbiljetten naar de heffingsplichtigen gestuurd. Deze aanslagbiljetten bevatten:
1° de verzendingsdatum;
2° de datum van uitvoerbaarverklaring van het kohier;
3° het kohierartikel;
4° het aanslagjaar;
5° de grondslag van de belasting;
6° het te betalen bedrag en de berekeningswijze ervan;
7° de uiterste betaaldatum;
8° de termijn waarin de belastingschuldige bezwaar kan indienen, de benaming en het adres van de entiteit van de Vlaamse administratie die bevoegd is om het bezwaar te ontvangen, en de formaliteiten die daarbij moeten worden nageleefd.

De heffingsplichtige moet de heffing betalen binnen twee maanden nadat het aanslagbiljet is verzonden.

§2. Binnen een termijn van drie maanden nadat het aanslagbiljet is verzonden, kan de heffingsplichtige beroep aantekenen bij de Vlaamse Belastingdienst. Dat beroep vermeldt, op straffe van nietigheid, de naam van de heffingsplichtige, het kohiernummer, het aanslagjaar en de motieven van het beroep. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere modaliteiten van dat administratief beroep.

De beslissing wordt schriftelijk meegedeeld en ze vermeldt de wijze waarop ertegen in rechte kan worden getreden. De beslissing is onherroepelijk als er geen vordering bij de rechtbank van eerste aanleg is ingesteld binnen de termijn, vermeld in artikel 1385undecies van het Gerechtelijk Wetboek.

§3. Als er door dit decreet niet van wordt van afgeweken, zijn op de heffing de bepalingen van titel III van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 van overeenkomstige toepassing.".

Art. 12. Aan titel XIV van hetzelfde decreet wordt een hoofdstuk IV toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Hoofdstuk IV. Inkomsten uit de energieheffingen".

Art. 13. In hetzelfde decreet wordt aan hoofdstuk IV, toegevoegd bij artikel 12, een artikel 14.4.1 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 14.4.1. De inkomsten die voortvloeien uit de opbrengst van de heffingen, vermeld in deze titel, worden rechtstreeks toegewezen aan het Energiefonds, vermeld in artikel 3.2.1.".

Art. 14. In titel XV, hoofdstuk III van hetzelfde decreet wordt artikel 15.3.5/7, ingevoegd bij het decreet van 27 november 2015, vervangen door wat volgt:

"Art. 15.3.5/7. De elektriciteitsdistributienetbeheerders in wiens geografisch gebied op de datum van de inwerkingtreding van dit artikel al toegelaten directe lijnen, als vermeld in artikel 4.5.1, liggen, zorgen ervoor dat die lijnen uiterlijk op 31 december 2018 uitgerust zijn met een meter die toelaat de hoeveelheid elektriciteit die in de directe lijn geïnjecteerd wordt, te meten voor de berekening van de heffing, vermeld in titel XIV, hoofdstuk III. De

VREG bezorgt de distributienetbeheerders de nodige informatie om die installatie mogelijk te maken.”.

Art. 15. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2019, met uitzondering van artikel 14 dat in werking treedt op de datum van de bekendmaking van dit decreet in het Belgisch Staatsblad.

Brussel, (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie,

Bart TOMMELEIN

ADVIES VAN DE MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN

MINARAAD
milieu & natuur

Minaraad
Herman Teirlinckgebouw
Havenlaan 88 bus 15
1070 Brussel
T 02 558 01 30
E info@minaraad.be
www.minaraad.be

De heer Bart Tommelein
Viceminister-president van de
Vlaamse Regering
Vlaams minister van Begroting,
Financiën en Energie
Kreupelenstraat 2
1000 Brussel

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk	bijlagen
30 maart 2018	/	02/M6/2018/129	
Datum	**Vragen naar / e-mail**	**Telefoon**	
26 april 2018	Jan.verheeke@minaraad.be	02 558 01 36	

Betreft: ontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft directe lijnen en directe leidingen

Mijnheer de minister,

Op 5 april 2018 ontving de Minaraad de in rand vermelde adviesvraag. De Raad besloot om deze vraag niet te behandelen en geen advies uit te brengen.

Hoogachtend,

Jan Verheeke
Secretaris

Vlaanderen
is omgevingsbewust

ADVIES VAN DE VLAAMSE REGULATOR VAN DE ELEKTRICITEITS- EN GASMARKT

VREG
uw gids op de energiemarkt

Koning Albert II-laan 20 bus 19
1000 BRUSSEL
www.vreg.be

Advies van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt

van 4 mei 2018

met betrekking tot het ontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft directe lijnen en directe leidingen

1. Inleiding

Op 30 maart 2018 keurde de Vlaamse regering het ontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft directe lijnen en directe leidingen goed.

De VREG werd niet om advies gevraagd, maar redigeert op eigen initiatief een advies, gezien de uitvoering van de bepalingen inzake directe lijnen en leidingen tot de taken van de VREG behoort, en vermits er bovendien een impact is op de distributienettarieven die tot de bevoegdheid van de VREG behoren.

2. Bespreking

2.1. Algemeen

De Europese regelgeving laat de lidstaten toe een beleid te ontwikkelen inzake directe lijnen en leidingen.

Art. 34 van Richtlijn 2009/72/EG (DER) en art. 38 van Richtlijn 2009/73/EG (DGR) bepalen dat de lidstaten de aflevering van een vergunning voor een directe lijn, respectievelijk een directe leiding, afhankelijk kunnen stellen van de weigering van toegang tot het distributiesysteem. Dit is tot op heden één van de beoordelingscriteria voor de VREG bij het verlenen van een toelating voor de aanleg van een directe lijn of leiding buiten de 'eigen site'.

In het ontwerp van decreet wordt dit criterium buiten beschouwing gelaten. Dit houdt in dat directe lijnen (en leidingen) onder bepaalde voorwaarden parallel aan, en dus in competitie met het publieke net (transmissienet, vervoersnet, plaatselijk vervoernet van elektriciteit of distributienet) kunnen worden ontwikkeld, beheerd en uitgebaat.

Dit betekent dat een zekere mate van solidarisering van systeemkosten en heffingen wordt ontweken, en de mogelijkheid wordt geboden tot een private investering buiten het kader van de publieke netbeheerders.

Er is sprake van ontwijkingsgedrag als men zich economische baten weet toe te eigenen zonder dat men in de kosten meedeelt.
Met de versoepeling van de toelatingscriteria voor de aanleg van directe lijnen, stimuleert men dit ontwijkingsgedrag dat in grote mate aanwezig is bij directe lijnen die geen eilandwerking kennen maar aangesloten zijn op het net: een aanlegger van directe lijn ontwijkt (een deel van) de systeemkost en heffingen, terwijl van het publieke net nog steeds de back-upmogelijkheid wordt verwacht voor de periodes waarin de productie-installatie niet of onvoldoende stroom (of gas) levert om het verbruik te dekken.

Naast de systeemkosten en heffingen is er het bijkomend voordeel dat de afname van elektriciteit of gas ook de basis vormt waarop de certificaatverplichtingen zijn gebaseerd.

Al deze elementen maken dat het erg voordelig kan zijn om een vergunning te krijgen om een directe lijn aan te leggen.

Het ontwijkingsgedrag dat hiermee gestimuleerd wordt, ook 'cherry picking' genoemd, wordt weliswaar enigszins getemperd door het invoeren van een heffing. Die heffing strekt er -volgens de VREG- echter enkel toe om de ontweken bijdrage voor de kost van de openbaredienstverplichtingen van de distributienetbeheerders te compenseren, maar niet de overige kosten. In die zin blijft het risico inzake ontwijkingsgedrag, dat beschreven werd in de memorie van toelichting bij het decreet van 8 juli 2011[1], zeker deels overeind.

Het onderscheid tussen ligging op eigen site of niet, blijft cruciaal. De beoordeling van de definitie "eigen site" opgenomen in het Energiedecreet, gebeurt in eerste lijn door de VREG. Het belang ervan wordt iets getemperd, in die zin dat de aanleg van directe lijnen, ook als zij buiten eigen site gelegen zijn en dus toelating vereist is, vaker mogelijk zal zijn door een versoepeling van de criteria.

Het belang blijft wel overeind in die zin dat de heffingsplicht enkel geldt voor toegelaten directe lijnen, die per definitie directe lijnen buiten eigen site betreffen (gezien directe lijnen binnen eigen site geen toelating behoeven).

De VREG blijft voorstander van het beperkt zijn van de totale vrijheid (geen toelating vereist) tot directe lijnen binnen 'eigen site', en een strikte toepassing daarvan, dus het behoud van het begrip en de definitie.

2.2. Artikelsgewijs

2.2.1. Artikel 2

ARTIKEL 4.5.1, §1 – Directe lijn op eigen site

Er wordt een meldingsplicht ingevoerd voor de directe lijnen op 'eigen site'. Dit geldt dus ook voor alle plaatsingen van zonnepanelen op de woningen van particulieren, waarvoor al een meldingsplicht bij de netbeheerder bestaat.
De **meldingsplicht** bij de netbeheerder wordt nu **verruimd** in die zin dat élke directe lijn gesitueerd binnen 'eigen site' gemeld moet worden, ongeacht het soort productie-installatie.
Terecht moet die melding gebeuren bij de netbeheerder, die al meldingen ontvangt op dit moment.

Er is bepaald dat op eerste verzoek de VREG de gemelde dossiers kan ontvangen van de netbeheerder. Volgens de memorie van toelichting zou dit de VREG in staat moeten stellen na te gaan of de 'eigen site' toch niet overschreden werd. Dit valt echter sterk te betwijfelen, tenzij de melding bij de netbeheerder gepaard gaat met gegevens over de ligging van het geheel (plan met aanduiding van kadastrale percelen) alsook de rechten op die percelen (eigendom, opstal of concessie) en in wiens handen die rechten zijn. Zonder kennis van die gegevens is er immers geen beoordeling te maken van de ligging van de directe lijn al dan niet op 'eigen site'.

[1] Decreet van 8 juli 2011 houdende de wijziging van de wet van 10 maart 1925 op de elektriciteitsvoorziening en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de omzetting van de Richtlijn 2009/72/EG en de Richtlijn 2009/73/EG, *B.S.* 16 augustus 2011.
Parlementaire stukken: http://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1035855

Bij een veelheid van dossiers die zouden ontvangen worden, rijst de vraag of, en indien dat op basis van de ontvangen informatie mogelijk is, het nagaan van ligging binnen eigen site dossier per dossier moet gebeuren. Dit zal qua werklast niet haalbaar zijn, noch prioritair voor de VREG.

ARTIKEL 4.5.1, §2 – Directe lijn buiten eigen site

TWEEDE LID

De termijn van 60 dagen is een termijn van orde (er is geen sanctie bepaald). Bijgevolg is een gemotiveerde en redelijke overschrijding van de termijn mogelijk. Dit kan het geval zijn bij complexe cases, dus een termijn van orde lijkt ons de beste optie.

Toelatingsvoorwaarden kunnen door de Vlaamse regering worden vastgelegd bij besluit. In het ontwerpdecreet wordt uitgegaan van limitatieve weigeringsredenen, waaronder de door de Vlaamse regering – in voorkomend geval- vastgelegde voorwaarden.

DERDE LID

In het derde lid van §2 worden de weigeringsgronden opgesomd. Hierna een bespreking van de verschillende weigeringsgronden:

Eerste weigeringsgrond
Deze weigeringsgrond klinkt als volgt: "*installaties gelegen achter verschillende toegangspunten worden met elkaar verbonden of er wordt een niet-toegelaten privédistributienet gecreëerd*"

Dit wordt als volgt toegelicht in de memorie van toelichting: "*in zo een geval creëert men immers een net en betreft het niet langer een directe lijn of directe leiding, maar bevindt men zich in het geval van hetzij een gesloten distributienet, hetzij een privédistributienet*."

Eigenlijk gaat het evenwel om twee afzonderlijke aspecten, waarvan niet duidelijk is waarom deze onder eenzelfde weigeringsgrond worden geplaatst.

Wat betreft "*installaties gelegen achter verschillende toegangspunten worden met elkaar verbonden*":

> Er wordt in de memorie van toelichting geen toelichting gegeven over de betekenis hiervan. Als de decreetgever impliciet refereert aan art. III.5.1.3 TRDE/TRDG, zou dit best in de memorie vermeld worden.
> In art. III.5.1.3 TRDE/TRDG wordt de verbinding van installaties gelegen achter verschillende toegangspunten verboden, behoudens expliciete toestemming van de netbeheerder. Dit is een technische eis en bezorgdheid. In MEDE-2017-01, punt 3.4 worden de redenen voor dit verbod beschreven. Het gaat om volgende risico's: aanraking van geleiders onder spanning, over- en foutstromen, niet-beheersbare kringstromen, fase-fase kortsluiting en doorverbinding van aardingen.
>
> Er geldt dus een principieel verbod tot verbinding van *installaties gelegen achter verschillende* toegangspunten. Terecht moet de VREG in de mogelijkheid zijn om, in geval van inbreuk op dit principiële verbod, een directe lijn te weigeren.

De VREG zal bijgevolg, telkens een aanvraag voorligt, nagaan of er maximaal 1 fysiek punt tot het net is van het geheel van de directe lijn, tenzij de toestemming tot doorverbinden van de netbeheerder voorligt, of verkregen wordt in het kader van het advies dat sowieso ingewonnen wordt.
Enkel in geval van toestemming van de netbeheerder (cfr. art. III.5.1.3 TRDE/TRDG) tot achterliggende verbinding, die hij kan geven in het kader van zijn advies, zal de VREG de directe lijn niet op die grond weigeren.

De onderlinge verbinding van twee installaties met verschillende toegangspunten kan perfect gebeuren door eenzelfde (rechts)persoon. In dat geval is er geen sprake van distributie, dus van een privédistributienet of gesloten distributienet. Dat men door het doorverbinden van installaties met eigen toegangspunt tot het net een privédistributienet of gesloten distributienet creëert, is dus niet correct. Als dit geheel behoort tot eenzelfde netgebruiker (een bedrijf bijvoorbeeld) is dit gewoon de configuratie van zijn elektrische binneninstallatie.

Het verbod tot doorverbinden, geformuleerd in art. III.5.1.3 TRDE/TRDG, is een technische eis, en heeft geen link met distributie van elektriciteit (van ene persoon of entiteit naar andere) dus evenmin met al dan niet toegelaten vormen van privédistributienetten of gesloten distributienetten.

Daarom is de eerste weigeringsgrond niet duidelijk, waar dit twee totaal afzonderlijke aspecten bevat: verbod op doorverbinden (technisch risico) en verbod op aanleg van privédistributienetten (principiële kwestie).

Beide aspecten worden dan ook best van mekaar afgesplitst. Wat het aspect “verbod op doorverbinden” betreft, wordt ook nog verwezen naar de bespreking van de vierde weigeringsgrond.

Wat betreft “*er wordt een niet-toegelaten privédistributienet gecreëerd*”:

Beter nog wordt de weigeringsgrond “*er wordt een niet-toegelaten privédistributienet gecreëerd*” geschrapt, omdat de betekenis en de nood hiervan niet duidelijk is.

Vooreerst is de betekenis ervan niet duidelijk: het is niet duidelijk bij welke configuraties van directe lijnen een distributienet (privé of gesloten) gecreëerd wordt.

De kwalificatie van directe lijn (cfr. definitie in Energiedecreet) verdwijnt niet door de wijze waarop installaties op het publieke net zijn aangesloten. Een privédistributienet is per definitie geen directe lijn. Dus iets wat gekwalificeerd is als directe lijn, is per definitie geen privédistributienet.

Of wordt toch uitgegaan van een verlies van de kwalificatie als directe lijn in bepaalde configuraties? Dan is de vraag tot toelating onontvankelijk, wegens: geen directe lijn.

Als men beoogt dat geen directe lijnen toegestaan kunnen worden in volgende situatie:

> *de productie-installatie is verbonden met het net, en niét de afnemer, waardoor op de momenten van niet-productie, maar wel verbruik, vanuit het publieke net, door de producent, naar de afnemer wordt doorgeleverd*

dan volstaat de derde weigeringsgrond m.b.t. de waarborg van de rechten van de afnemers hiertoe. Immers: de weigeringsgrond m.b.t. het verbod tot doorverbinden, samen met de weigeringsgrond "waarborg rechten afnemers", zorgt ervoor dat bij de configuratie van een directe lijn de afnemer, en enkel de afnemer (verbod doorverbinden), voor de afname toegang heeft tot het publieke net. Op die manier kan deze afnemer zijn rechten ten volle uitoefenen (vrije leverancierskeuze bijvoorbeeld), en is er geen doorlevering van uit het net afgenomen elektriciteit of gas, door de producent, aan de afnemer.

Bijgevolg is de weigeringsgrond "creatie privédistributienet" overbodig.

Tweede weigeringsgrond
"*De rechten van de afnemers worden niet gewaarborgd*"

Dit wordt niet verder toegelicht in de memorie van toelichting.

We gaan ervan uit dat de invulling die de VREG hieraan op heden geeft in het licht van de huidige decretale beoordelingscriteria, waar dit criterium ook aan bod komt, de bedoeling van de decreetgever weerspiegelt.

De aansluiting op het net garandeert dat men enkele rechten kan genieten, die verloren gaan als men niet (rechtstreeks) aangesloten is op het net, zoals wanneer men stroom afneemt van een producent (= via directe lijn dus), en het deze producent is die op het net aangesloten is.

Voorbeelden van deze rechten zijn volgens de VREG:
° leverancierskeuze
° kwaliteit van dienstverlening bij stroomonderbrekingen
° kwaliteit netspanning
° toezicht door regulator op de hoogte van de hem aangerekende tarieven
° tal van sociale openbaredienstverplichtingen die rusten op leverancier en netbeheerder: voor huishoudelijke afnemer

Op grond van deze weigeringsgrond kan de VREG beoordelen of de rechten van de afnemers gewaarborgd worden bij aanleg van een directe lijn.

Derde weigeringsgrond
"*Er is niet voldaan aan de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, die de Vlaamse Regering vastgesteld heeft*"

Bij het eventuele vaststellen van de voorwaarden bij uitvoeringsbesluit wenst de VREG in de mogelijkheid gesteld te worden hierover advies te verlenen.

Vierde weigeringsgrond
"*De veiligheid van het net van de netbeheerder in wiens geografisch gebied de directe lijn of leiding is gelegen, komt aantoonbaar in het gedrang*"

Dit wordt niet verder toegelicht in de memorie van toelichting.

We gaan ervan uit dat de invulling die de VREG hieraan op heden geeft in het licht van de huidige decretale beoordelingscriteria, waar dit criterium ook aan bod komt, de bedoeling van de decreetgever weerspiegelt.

De VREG onderscheidt hieronder 2 aspecten:

a) art. III.5.1.3 TRDE/TRDG

Op grond van art. III.5.1.3 TRDE mogen installaties gelegen achter verschillende toegangspunten zonder expliciete toestemming van de distributienetbeheerder op geen enkele manier met elkaar verbonden worden.

Voorbeelden van risico's inzake veiligheid: een PV-installatie te plaatsen op het dak x (met afnemer y), waarvan de overcapaciteit, via directe lijn, geleverd zou worden aan een extra afnemer (z): de door de PV-installatie geproduceerde stroom wordt dus door zowel y als z afgenomen. Y en z hebben beiden een eigen toegang tot het net.

Zoals aangegeven bij bespreking van de eerste weigeringsgrond, is dit volgens de VREG een technisch vraagstuk. Dit aspect zou, onder meer, onder deze weigeringsgrond omwille van de veiligheid van het net begrepen kunnen worden.

b) kruising andere netinfrastructuur

Het kruisen van andere netinfrastructuur creëert veiligheidsrisico's.

Meestal is dat het geval als er openbaar domein, vooral: openbare wegen, doorkruist wordt, omdat daar reeds infrastructuur aanwezig is of kan komen. Daarom kan de aanleg van leidingen door derden, op openbaar domein, een veiligheidsrisico teweeg brengen.

Aannemers die werken uitvoeren op het openbaar domein, en hiertoe de openbare nutsleidingen lokaliseerden, lopen het risico de aanwezigheid van een private kabel over het hoofd te zien, met niet alleen risico op beschadiging van deze kabel, maar ook op letsel bij de aannemer.

Als het veiligheidsrisico, door kruising van andere netinfrastructuur, door de aanleg van een directe lijn aantoonbaar in het gedrang komt, kan de VREG, conform het ontwerp van decreet, de aanleg van een directe lijn weigeren. Ons inziens houdt dit in dat de weigering enkel verantwoord is als het risico niet middels voorwaarden te ondervangen valt.

VIERDE LID

In geval van productie-installaties die reeds op het net zijn aangesloten op datum van 1/1/2019 (datum inwerkingtreding decreet) moet de VREG, bij het beoordelen van de aanvraag tot aanleg van een directe lijn waarbij die productie-installaties betrokken zijn, rekening houden met 2 beoordelingscriteria: inefficiëntie en impact op de distributienettarieven.

In de memorie wordt dit verantwoord op grond van de vaststelling dat deze bestaande productie-installaties het net al belasten, en dit in tegenstelling tot nieuwe productie-installaties. De verantwoording voor dit onderscheid is niet helemaal duidelijk en zou best nog wat verder toegelicht worden.

Hoe de VREG deze beoordelingscriteria moet invullen wordt niet verder toegelicht.

Wat de inefficiëntie betreft, wordt dit, als huidig beoordelingscriterium bij het verlenen van toelatingen voor de aanleg van directe lijnen buiten eigen site, door de VREG begrepen als volgt:

> De distributie van zelf opgewekte stroom via directe lijn is een wijze van distributie van elektriciteit naast het bestaande distributienet.
> Omwille van een efficiënte uitbouw en exploitatie van het distributienet moet de aanleg van parallelle distributienetten vermeden worden, en er moet gewaarborgd worden dat het bestaande distributienet zo efficiënt mogelijk gebruikt wordt.
> De verplichtingen van beheerders van distributienetten en de rechten die de op deze netten aangesloten afnemers hebben, vergen immers grote investeringen.
> De tendens naar schaalvergroting (creatie van werkmaatschappijen, het opgaan van gemeentelijke regies in grotere netbeheerders) in de sector van elektriciteitsdistributie wijst erop dat deze investeringen aanzienlijk zijn.

Wat de impact op de distributienettarieven betreft: het inkoppelen van een productie-installatie op de installatie van een afnemer heeft steeds een impact op de nettarieven in die zin dat hierdoor een deel van de nettarieven vermeden wordt.

Gezien deze beoordelingscriteria, die gelden in geval van een reeds aangesloten productie-installatie, lijkt het erop dat heel wat moeilijker een directe lijn zal kunnen worden aangelegd als dit een bestaande installatie omvat, in tegenstelling tot wanneer een nieuwe productie-installatie wordt aangesloten in het kader van een directe lijn.

2.2.2. Artikel 6

Directe lijnen die al in dienst waren vóór de inwerkingtreding van de bepalingen inzake directe lijnen in het Energiedecreet moesten niet gemeld worden, ongeacht of deze op of buiten ‘eigen site’ gesitueerd waren.

Enkel lijnen die na 26 augustus 2011 werden aangelegd, buiten eigen site, moesten worden toegelaten.

Volgens de bepalingen van het ontwerp van decreet worden enkel de beheerders van toegelaten directe lijnen heffingsplichtig, dus de directe lijnen waarvoor een beslissing van de VREG tot toelating beschikbaar is.

Er is geen overgangsbepaling die de al bestaande toegelaten directe lijnen buiten eigen site vrijstelt van heffing.

Op dit moment beschikt de VREG voor deze directe lijnen echter niet over de gegevens die gebruikt zullen worden voor het bepalen van de heffing: noch het “spanningsniveau van de afnemer”, noch de hoeveelheid in de directe lijn geïnjecteerde elektriciteit is gekend.

2.2.3. Artikel 7

De hoogte van de heffing lijkt de VREG er enkel toe te strekken om de ontweken bijdrage voor de kost van de openbaredienstverplichtingen van de distributienetbeheerders te dekken. Dit betekent dat een zekere mate van solidarisering van de overige systeemkosten wordt ontweken, en de mogelijkheid wordt geboden tot een private investering buiten het kader van de officieel aangewezen netbeheerders. Dit aangezien heel wat kosten worden doorgerekend via de netbeheerders. Deze kosten worden voornamelijk doorgerekend op basis van de afgenomen volumes energie, en de beheerder van een directe lijn kan door injectie op de directe lijn met rechtstreekse levering aan de verbonden afnemer de afnames van het net verminderen, en bijgevolg ook zijn bijdrage aan deze kosten. Hiernaast laat de injectie op de directe lijn aan de verbonden afnemer toe om zijn piekvermogen inzake afname af te vlakken, en bijgevolg zijn bijdrage aan de systeemkosten die via de netbeheerders o.b.v. het piekvermogen worden doorgerekend te verminderen.

Naast de kosten voor de openbaredienstverplichtingen onderscheidt de VREG namelijk volgende kostenrubrieken die via de netbeheerders worden doorgerekend:

- De overige distributienettarieven dewelke via een tariefdrager per kilowattuur of kilowatt worden doorgerekend (basistarief inzake het gebruik van het net, systeembeheer, ondersteunende diensten, toeslagen);
- De transmissienettarieven dewelke via een tariefdrager per kilowattuur of kilowatt worden doorgerekend (beheer en ontwikkeling netwerkinsfrastructuur, beheer elektrisch systeem, aanvullende afname reactieve energie, vermogensreserve en blackstart, marktintegratie en toeslagen);
- De federale bijdrage elektriciteit dewelke op basis van de afgenomen volumes energie (kilowattuur) wordt doorgerekend;

De VREG merkt bovendien op dat de betreffende heffing geïnd wordt door de Vlaamse Belastingdienst en dus geen aanleiding geeft tot een daling van de kosten voor openbaredienstverplichtingen van de distributienetbeheerders. Tegelijk leidt de toelating van een nieuwe directe lijn wel tot een kleinere verdeelbasis voor de netbeheerder waardoor het tarief voor de overige netgebruikers zal toenemen.

Hetzelfde geldt voor de aanrekening van de andere kosten die door de netbeheerders worden doorgerekend: ook deze kosten nemen voor de netbeheerder, bij toelating van een nieuwe directe lijn, niet af en zullen aanleiding geven tot hogere tarieven.

Voor een directe lijn waar de afnemer aangesloten is op hoogspanning of in eilandwerking is, lijkt de hoogte van de heffing volgens de VREG gebaseerd te zijn op de tarieven voor openbaredienstverplichtingen van de distributienetbeheerders (meer bepaald het tarief voor de klantengroep 'Trans HS'). Dit is een eigenaardige vergelijkingsbasis voor afnemers respectievelijk aangesloten op het net van de transmissienetbeheerder en de plaatselijke vervoernetbeheerder.

Wij wijzen er verder op dat ook andere, rechtstreeks op het afnamevolume gebaseerde kosten worden vermeden via een directe lijn, waaronder:

- De verplichting voor de toegangshouder om voor een percentage van de afname groenestroom- en warmtekrachtcertificaten in te dienen;
- De bijdrage energiefonds;
- De Energiebijdrage en de federale bijdrage, zoals verrekend in het transmissienettarief.

2.2.4. Artikel 8

Zoals aangegeven in punt 2.2.3 lijkt de berekeningsbasis van de heffing het tarief voor de openbaredienstverplichtingen van de distributienetbeheerders te zijn. De VREG merkt echter op dat de indexatie van de heffing wordt voorzien op basis van het totale elektriciteitsdistributienettarief, hetgeen hem inconsistent met de berekeningsbasis van de heffing lijkt. De VREG oordeelt dat het aangewezen is om de indexatie van de heffing te aligneren met haar berekeningsbasis.
Uit de bepalingen inzake de indexatie van de heffing is het niet duidelijk wat met het gewogen gemiddelde van het elektriciteitsdistributienettarief wordt bedoeld. Omvat dit het gewogen gemiddelde van het elektriciteitsdistributienettarief inzake afname en injectie overheen alle Vlaamse distributienetbeheerders of louter het gewogen gemiddelde van het elektriciteitsdistributienettarief inzake afname overheen alle Vlaamse distributienetbeheerders?

Hiermee samenhangend is het onduidelijk of de indexatie van de heffing wordt gebaseerd op het totale elektriciteitsdistributienettarief met een gewogen gemiddelde overheen alle spanningsniveaus, dan wel op het gewogen gemiddelde van het elektriciteitsdistributienettarief voor het respectievelijke spanningsniveau waarop de directe lijn is aangesloten. In het geval van dit laatste, worden de bepalingen des te onduidelijker voor een directe lijn op hoogspanning of in eilandwerking. In dat geval is het de VREG namelijk niet duidelijk naar welk distributienettarief voor dit type afnemers wordt gedoeld.

Ook is het niet duidelijk of het totale elektriciteitsdistributienettarief uitgedrukt in kilowattuur dan wel enkel de elektriciteitsdistributienettarieven met de tariefdrager kilowattuur in beschouwing worden genomen. De VREG merkt bijvoorbeeld op dat het basistarief inzake het gebruik van het net voor sommige spanningsniveaus zowel een kilowatt als een kilowattuur component omvat. Wordt bijgevolg slechts een gedeelte dan wel het volledige basistarief voor het gebruik van het net beschouwd ter bepaling van de indexatie? Bovendien wordt het meet- en teltarief o.b.v. een forfaitair tarief per jaar aangerekend. Wordt dit tarief al dan niet beschouwd ter bepaling van de indexatie?

Hiernaast lijkt het voor een directe lijn waar de afnemer aangesloten is op hoogspanning, of in eilandwerking is, eigenaardig om de indexatie van de heffing te baseren op het gewogen gemiddelde van het elektriciteitsdistributienettarief.

2.2.5. Artikel 10

Krachtens dit artikel wordt de verplichting opgelegd aan de elektriciteitsdistributienetbeheerder om de elektriciteit die op de directe lijn wordt geïnjecteerd, te meten, en daartoe een meter te installeren. Zij hebben ook een rapporteringsplicht ten aanzien van de Vlaamse Belastingdienst.

Vraag is of dit een logische en realistische manier van werken is in die gevallen waarin de betrokken afnemer aangesloten is op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit of het transmissienet. Het lijkt de VREG beter dat het de betrokken netbeheerder is die de injectiemeter plaatst.

2.2.6. Artikel 14

Verwijzend naar artikel 10, zelfde opmerking. Hier gaat het om de al bestaande directe lijnen, en de plicht in hoofde van de distributienetbeheerder om alle toegelaten directe lijnen in zijn gebied te voorzien van een injectiemeter tegen uiterlijk 31/12/2018. Zoals geldt voor de nieuwe directe lijnen

rijst de vraag of dit een logische en realistische manier van werken is in die gevallen waarin de betrokken afnemer aangesloten is op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit of het transmissienet.

3. Conclusie

De wens om projecten gebaseerd op hernieuwbare energiebronnen meer kansen te geven, is een beleidskeuze waar de VREG zich achter kan scharen. Als regulator wensen we echter te wijzen op de risico's die de wijze waarop men dit wenst te bereiken, teweeg kunnen brengen.

Een rechtstreekse levering van zelf geproduceerde stroom van punt A (productie-installatie) naar punt B (afnemer), zonder het net te passeren, is meestal ingegeven vanuit het vermijden van de kosten die gepaard gaan met aansluiting op het net. Dit is enkel verantwoord in het kader van een te bewaken level playing field als men niet de baten van dat net wenst te verkrijgen. Als dat wél het geval is, dus als men wel ten volle alle baten van het net (bijvoorbeeld als back-up) wenst te verkrijgen of behouden, dan moet men in gelijk(w)aardige mate als netgebruikers zónder directe lijn, hiertoe bijdragen. Zo niet spreken we van ontwijkingsgedrag, dat volledig (en niet deels) vermeden moet worden.

Zoals het huidige voorstel thans geconcipieerd is, is het ontwijkingsgedrag niet volledig vermeden. De te introduceren heffing compenseert immers maar een deel van de kosten die men vermijdt door de aanleg van een directe lijn. De solidariteit in de financiering van de netten en de sociale en REG-ODV wordt deels doorbroken.

Zo creëert men een onrechtstreekse subsidiëring in het voordeel van de aanleggers van een directe lijn, gefinancierd door de overige netgebruikers en heffingsplichtigen.

VOORONTWERP VAN DECREET
van 25 mei 2018

Vlaamse Regering

Ontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft directe lijnen en directe leidingen

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. Artikel 4.5.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, vervangen door het decreet van 8 juli 2011 en gewijzigd bij het decreet van 16 maart 2012, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 4.5.1, §1. De aanleg van een directe lijn of een directe leiding die de grenzen van de eigen site niet overschrijdt om elektriciteit of aardgas te leveren, is altijd toegelaten.

De beheerder van de directe lijn of directe leiding, vermeld in het eerste lid, meldt elektronisch binnen de dertig dagen volgende op de ingebruikname dat die directe lijn of directe leiding in gebruik werd genomen en de ligging ervan:
1° aan de VREG wanneer het eilandwerking betreft. De VREG stelt daarvoor een meldingsformulier ter beschikking op zijn website;
2° aan de netbeheerder op wiens net de afnemer van die directe lijn is aangesloten. De netbeheerder stelt daarvoor een meldingsformulier ter beschikking op zijn website. De netbeheerder stelt de ontvangen gegevens op eerste vraag ter beschikking aan de VREG.

§2. De aanleg van een directe lijn of een directe leiding die de grenzen van de eigen site overschrijdt, is alleen toegestaan na een voorafgaande toelating van de VREG. De VREG stelt daarvoor een aanvraagformulier ter beschikking op zijn website. De Vlaamse Regering kan voorwaarden vastleggen waaraan een directe lijn of directe leiding die de grenzen van de eigen site overschrijdt moet voldoen om te worden toegelaten.

De VREG beslist over de toelating binnen een termijn van zestig dagen nadat hij een aanvraag heeft ontvangen. De VREG wint in het kader van een aanvraag tot het verkrijgen van de toelating het advies in van de netbeheerder in wiens geografisch gebied de directe lijn of directe leiding gelegen is. Deze adviestermijn bedraagt vijftien dagen.

De VREG kan een aanvraag, als vermeld in het eerste lid, alleen weigeren in een van de hierna volgende gevallen:
1° de installaties die achter verschillende toegangspunten liggen worden met elkaar verbonden;

2° er wordt een niet-toelaatbaar privédistributienet gecreëerd, vermeld in artikel 4.7.1, §1;
3° de rechten van afnemers worden niet gewaarborgd;
4° er is niet voldaan aan de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, die de Vlaamse Regering vastgesteld heeft;
5° de veiligheid van het net van de netbeheerder in wiens geografisch gebied de directe lijn of directe leiding is gelegen, komt aantoonbaar in het gedrang.

Onverminderd het derde lid houdt de VREG bij het beoordelen van een aanvraag, als vermeld in het eerste lid, met betrekking tot bestaande productie-installaties die voor 1 januari 2019 reeds zijn aangesloten op een net en die vanaf 1 januari 2019 hun aansluiting willen wijzigen om een directe lijn of directe leiding aan te leggen bijkomend rekening met de risico's inzake inefficiëntie en de impact op de distributienettarieven.

De VREG brengt de aanvrager van de toelating en de netbeheerder in wiens geografisch gebied de directe lijn of directe leiding gelegen is, op de hoogte van zijn beslissing.

De VREG publiceert op zijn website een actuele lijst van de directe lijnen en de directe leidingen, waarvoor conform deze paragraaf een toelating is verleend, alsook van de beheerders van die directe lijnen en directe leidingen.

§3. Als de aanleg van een directe lijn of een directe leiding de eigen site overschrijdt en als het openbaar domein daarbij wordt doorkruist, zijn de procedure en de voorwaarden, vermeld in artikel 4.1.27 en artikel 4.1.28, van overeenkomstige toepassing. De beheerder van de directe lijn of de directe leiding kan de procedure pas starten als hij de toelating van de VREG, vermeld in paragraaf 2, gekregen heeft.".

Art. 3. Artikel 14.2.1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 december 2014, wordt opgeheven.

Art. 4. Aan titel XIV van hetzelfde decreet wordt een hoofdstuk III toegevoegd, die luidt als volgt:

"Hoofdstuk III. Heffing op de exploitatie van een directe lijn in het Vlaamse Gewest".

Art. 5. In hetzelfde decreet wordt aan hoofdstuk III, toegevoegd bij artikel 4, een afdeling I toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Afdeling I. Belastbare materie en tarief van de heffing op de exploitatie van een directe lijn in het Vlaamse Gewest".

Art. 6. In hetzelfde decreet wordt aan afdeling I, toegevoegd bij artikel 5, een artikel 14.3.1 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 14.3.1. Er wordt een heffing ingesteld op de exploitatie van een toegelaten directe lijn die de grenzen van de eigen site overschrijdt, als vermeld in artikel 4.5.1, §2, en die gelegen is in het Vlaamse Gewest.

De heffing wordt berekend op een hoeveelheid elektrische stroom uitgedrukt in megawattuur, die gelijk is aan de hoeveelheid stroom die jaarlijks in de directe lijn wordt geïnjecteerd.

De beheerder van de directe lijn, als vermeld in het eerste lid, die voor de toepassing van dit hoofdstuk de heffingsplichtige is, is de heffing verschuldigd.".

Art. 7. In hetzelfde decreet wordt aan afdeling I, toegevoegd bij artikel 5, een artikel 14.3.2 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 14.3.2. Het tarief van de heffing, vermeld in artikel 14.3.1, bedraagt:
1° voor een directe lijn die de grenzen van de eigen site overschrijdt en waar de afnemer aangesloten is op laagspanning: 53,83 euro per geïnjecteerde megawattuur;
2° voor een directe lijn die de grenzen van de eigen site overschrijdt en waar de afnemer aangesloten is op middenspanning: 5,95 euro per geïnjecteerde megawattuur;
3° voor een directe lijn die de grenzen van de eigen site overschrijdt en waar de afnemer aangesloten is op hoogspanning of in eilandwerking is: 0,36 euro per geïnjecteerde megawattuur.

Indien de afnemer, vermeld in het eerste lid, op diens eigen site echter aangesloten is op meerdere spanningsniveaus, dan wordt het tarief gehanteerd dat behoort tot het hoogste spanningsniveau waarop deze is aangesloten.".

Art. 8. In hetzelfde decreet wordt aan afdeling I, toegevoegd bij artikel 5, een artikel 14.3.3 toegevoegd, dat luidt als volgt:

Art. 14.3.3. De heffing, vermeld in dit hoofdstuk, wordt van rechtswege met ingang van heffingsjaar 2020 jaarlijks op 1 januari geïndexeerd door het tarief, vermeld in artikel 14.3.2, te vermenigvuldigen met het gewogen gemiddelde van het elektriciteitsdistributienettarief per kilowattuur voor afname, dat per 1 januari van toepassing is, en te delen door het gewogen gemiddelde van het elektriciteitsdistributienettarief per kilowattuur voor afname dat op 31 december 2018 van toepassing was. De VREG stelt daarvoor de nodige gegevens ter beschikking aan de Vlaamse Belastingdienst.".

Art. 9. In hetzelfde decreet wordt aan hoofdstuk III, toegevoegd bij artikel 4, een afdeling II toegevoegd, die luidt als volgt:

"Afdeling II. Inning en invordering van de heffing op de exploitatie van een directe lijn in het Vlaamse Gewest".

Art. 10. In hetzelfde decreet wordt aan afdeling II, toegevoegd bij artikel 9, een artikel 14.3.4 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 14.3.4. De elektriciteitsdistributienetbeheerder in wiens geografisch gebied de directe lijn, vermeld in artikel 14.3.1, gelegen is, meet de elektriciteit die op jaarbasis in de directe lijn geïnjecteerd wordt. De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen aangaande hoe die elektriciteit wordt gemeten.

De elektriciteitsdistributienetbeheerder, vermeld in het eerste lid, zorgt ervoor dat voor een nieuwe toegelaten directe lijn, als vermeld in artikel 4.5.1, §2, in gebruik wordt genomen, ze wordt uitgerust met een meter die toelaat de elektriciteit die in de directe lijn geïnjecteerd wordt te meten, als vermeld in dit hoofdstuk.

De elektriciteitsdistributienetbeheerders, vermeld in het eerste lid, melden voor 1 februari van het jaar dat volgt op het heffingsjaar aan de Vlaamse Belastingdienst voor elke directe lijn die in hun gebied ligt, vermeld in artikel 14.3.1, de hoeveelheid elektriciteit die gedurende het vorige kalenderjaar in die lijn werd geïnjecteerd.".

Art. 11. In hetzelfde decreet wordt aan afdeling II, toegevoegd bij artikel 9, een artikel 14.3.5 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 14.3.5. §1. Vóór 1 april van het jaar dat volgt op het heffingsjaar, wordt de heffing in het kohier ingeschreven en uitvoerbaar verklaard door de ambtenaar die de Vlaamse Regering daarvoor heeft aangewezen.

De kohieren bevatten op straffe van nietigheid:
1° de naam van de heffingsplichtige;
2° de verwijzing naar dit decreet;
3° het heffingsjaar;
4° de berekening en het bedrag van de verschuldigde heffing;
5° de datum van uitvoerbaarverklaring;
6° de handtekening van de ambtenaar die ermee belast is het kohier uitvoerbaar te verklaren.

Ter uitvoering van het kohier worden de aanslagbiljetten naar de heffingsplichtigen gestuurd. Deze aanslagbiljetten bevatten:
1° de verzendingsdatum;
2° de datum van uitvoerbaarverklaring van het kohier;
3° het kohierartikel;
4° het aanslagjaar;
5° de grondslag van de belasting;
6° het te betalen bedrag en de berekeningswijze ervan;
7° de uiterste betaaldatum;
8° de termijn waarin de belastingschuldige bezwaar kan indienen, de benaming en het adres van de entiteit van de Vlaamse administratie die bevoegd is om het bezwaar te ontvangen, en de formaliteiten die daarbij moeten worden nageleefd.

De heffingsplichtige moet de heffing betalen binnen twee maanden nadat het aanslagbiljet is verzonden.

§2. Binnen een termijn van drie maanden nadat het aanslagbiljet is verzonden, kan de heffingsplichtige beroep aantekenen bij de Vlaamse Belastingdienst. Dat beroep vermeldt, op straffe van nietigheid, de naam van de heffingsplichtige, het kohiernummer, het aanslagjaar en de motieven van het beroep. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere modaliteiten van dat administratief beroep.

De beslissing wordt schriftelijk meegedeeld en ze vermeldt de wijze waarop ertegen in rechte kan worden getreden. De beslissing is onherroepelijk als er geen vordering bij de rechtbank van eerste aanleg is ingesteld binnen de termijn, vermeld in artikel 1385undecies van het Gerechtelijk Wetboek.

§3. Als er door dit decreet niet van wordt van afgeweken, zijn op de heffing de bepalingen van titel III van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 van overeenkomstige toepassing.”.

Art. 12. Aan titel XIV van hetzelfde decreet wordt een hoofdstuk IV toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Hoofdstuk IV. Inkomsten uit de energieheffingen”.

Art. 13. In hetzelfde decreet wordt aan hoofdstuk IV, toegevoegd bij artikel 12, een artikel 14.4.1 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 14.4.1. De inkomsten die voortvloeien uit de opbrengst van de heffingen, vermeld in deze titel, worden rechtstreeks toegewezen aan het Energiefonds, vermeld in artikel 3.2.1.”.

Art. 14. In titel XV, hoofdstuk III van hetzelfde decreet wordt artikel 15.3.5/7, ingevoegd bij het decreet van 27 november 2015, vervangen door wat volgt:

"Art. 15.3.5/7. De elektriciteitsdistributienetbeheerders in wiens geografisch gebied op de datum van de inwerkingtreding van dit artikel al toegelaten directe lijnen, als vermeld in artikel 4.5.1, liggen, zorgen ervoor dat die lijnen uiterlijk op 31 december 2018 uitgerust zijn met een meter die toelaat de hoeveelheid elektriciteit die in de directe lijn geïnjecteerd wordt, te meten voor de berekening van de heffing, vermeld in titel XIV, hoofdstuk III. De VREG bezorgt de distributienetbeheerders de nodige informatie om die installatie mogelijk te maken.".

Art. 15. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2019, met uitzondering van artikel 14 dat in werking treedt op de datum van de bekendmaking van dit decreet in het Belgisch Staatsblad.

Brussel, (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie,

Bart TOMMELEIN

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 63.589/3
van 26 juni 2018

over

een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest
‘houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft directe lijnen en directe leidingen’

Op 25 mei 2018 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest 'houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft directe lijnen en directe leidingen'.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 19 juni 2018. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Koen MUYLLE, staatsraden, Jan VELAERS en Bruno PEETERS, assessoren, en Joris CASNEUF, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Tim CORTHAUT, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 26 juni 2018.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond[1], alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest strekt in de eerste plaats tot het versoepelen van de voorwaarden waaronder directe lijnen en directe leidingen kunnen worden aangelegd,[2] op de eigen site[3] na loutere melding, of over de grenzen van een site heen, na toestemming van de regulator. Daartoe wordt artikel 4.5.1 van het Energiedecreet vervangen (artikel 2 van het voorontwerp).

De artikelen 4 tot 11 van het voorontwerp strekken tot het invoeren van een nieuwe belasting, die wordt geheven op de hoeveelheid elektriciteit die wordt geïnjecteerd in een directe lijn die de grenzen van de eigen site overschrijdt, waarbij het tarief van de heffing varieert afhankelijk van het spanningsniveau (laagspanning, middenspanning, hoogspanning/in eilandwerking). Daartoe wordt een nieuw hoofdstuk ingevoegd in titel XIV ("Heffingen") van het Energiedecreet.

De artikelen 3, 12 en 13 van het voorontwerp bevatten technische wijzigingen teneinde de inkomsten van de nieuwe heffing op de exploitatie van een directe lijn in het Vlaamse Gewest samen met de opbrengst van de energieheffing op de afnamepunten (titel XIV, hoofdstuk I, van het Energiedecreet) aan het Energiefonds toe te wijzen.

Artikel 14 van het voorontwerp bevat een overgangsregeling die ertoe strekt de distributienetbeheerders te verplichten om op bestaande directe lijnen voor 31 december 2018 meters te installeren die toelaten de hoeveelheid elektriciteit te meten die op de directe lijn geïnjecteerd wordt, zodat de heffing kan worden berekend. Uit artikel 15 van het voorontwerp volgt immers dat die heffing verschuldigd is vanaf 1 januari 2019.

[1] Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder "rechtsgrond" de conformiteit met hogere rechtsnormen verstaan.

[2] In artikel 1.1.3, 26° en 27°, van het decreet van 8 mei 2009 'houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid' (hierna: Energiedecreet) wordt 'directe lijn' omschreven als "een elektriciteitslijn met een nominale spanning die gelijk is aan of minder is dan 70 kilovolt, die een productieinstallatie met een afnemer verbindt" en 'directe leiding' als "elke leiding voor aardgasdistributie die geen deel uitmaakt van een aardgasdistributienet".

[3] De notie 'eigen site' wordt gedefinieerd in artikel 1.1.3, 30°/1, van het Energiedecreet: "het kadastrale perceel of de aansluitende kadastrale percelen van dezelfde natuurlijke persoon of rechtspersoon als eigenaar, opstalhouder of concessiehouder". Die definitie zal worden verruimd met de erfpachter als en wanneer het voorontwerp van decreet 'houdende diverse bepalingen inzake energie', dat onlangs voor advies werd voorgelegd aan de Raad van State (dossier 63.643/3), wordt aangenomen en in werking treedt.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 2

3. In het ontworpen artikel 4.5.1, § 2, derde lid, van het Energiedecreet, dat betrekking heeft op de hypothese dat de aanleg van een directe lijn of een directe leiding (om elektriciteit of aardgas te leveren)[4] de grenzen van de eigen site overschrijdt, wordt onder 2° melding gemaakt van het geval dat "er (…) een niet-toelaatbaar privédistributienet [wordt] gecreëerd, vermeld in artikel 4.7.1, § 1".

Met de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (hierna: VREG) moet worden opgemerkt dat niet duidelijk is hoe een directe lijn een privédistributienet kan vormen.[5] De toelichting in de nota aan de Vlaamse Regering dat men wil vermijden dat meerdere afnemers zouden worden verbonden met een installatie in eilandwerking, overtuigt niet. Ofwel wordt er in die gevallen voor elke afnemer een afzonderlijke lijn gelegd, in welk geval er verschillende directe lijnen worden aangelegd die elk apart moeten worden vergund indien ze de grenzen van de eigen site overschrijden, ofwel is de productie-installatie verbonden met een netwerk van verschillende achterliggende gebruikers, in welk geval er niet langer sprake is van een directe lijn in de zin van artikel 1.1.3, 26°, van het Energiedecreet. Het is dus de vraag of het bepaalde onder 2° wel behouden moet blijven.

Artikel 7

4. Het gebruik van de notie 'directe lijn' in het ontworpen artikel 14.3.2, eerste lid, 3°, van het Energiedecreet geeft aan dat de heffing enkel betrekking heeft op elektriciteitslijnen met een nominale spanning die gelijk is aan of minder is dan 70 kilovolt. Zoals uit voetnoot 2 blijkt bevat de omschrijving van die notie immers de voormelde beperking. In de memorie van toelichting wordt met de vermelding "hoogspanning (tot 70 kilovolt)" dezelfde indruk gewekt.

De algemene belastingbevoegdheid die de gewesten ontlenen aan artikel 170, § 2, eerste lid, van de Grondwet is evenwel niet begrensd door de materiële bevoegdheid van de gewesten.[6] Dat betekent dat de begrenzing van de materiële bevoegdheid van de gewesten inzake het energiebeleid op grond van artikel 6, § 1, VII, eerste lid, a), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen' tot "netten waarvan de nominale spanning lager is dan of gelijk aan 70.000 volt" niet doorwerkt en de fiscale bevoegdheid derhalve niet beperkt.

[4] Deze woorden komen wel voor in de ontworpen eerste paragraaf, doch niet in de tweede paragraaf. Het is niet duidelijk waarom een verschillende formulering wordt gebruikt.

[5] Advies ADV-2018-02 van de VREG van 4 mei 2018, p. 5.

[6] J. VANPRAET, *De latente staatshervorming*, Brugge, die Keure, 2011, p. 434-436, nr. 502.

De algemene belastingbevoegdheid van de gewesten is wel beperkt tot materies die nog niet het voorwerp uitmaken van een belasting door de Staat.[7] De exploitatie van een directe lijn die de grenzen van de eigen site overschrijdt wordt door de federale Staat niet belast, zodat er geen bevoegdheidsrechtelijk bezwaar bestaat tegen het invoeren van de nieuwe energieheffing. Gelet op het grondwettelijk beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, zal dan ook verantwoord moeten kunnen worden waarom netten waarvan de nominale spanning hoger is dan 70.000 volt, niet belast worden. Het loutere gegeven dat de gewesten materieel niet bevoegd zijn voor die netten, kan immers niet verantwoorden dat ze van de belasting worden vrijgesteld.

Artikel 8

5. In het ontworpen artikel 14.3.3 van het Energiedecreet wordt de indexering van de nieuwe energieheffing geregeld. Die indexering gebeurt "van rechtswege", maar bevat een aantal onduidelijkheden, zodat de Vlaamse Belastingdienst niet bij machte zal zijn om, louter op grond van de aan te nemen bepaling, de geïndexeerde tariefbedragen vanaf 1 januari 2020 jaarlijks te bepalen. De ontworpen bepaling is dan ook te verduidelijken.

Er zal nader moeten worden bepaald op basis van welke elementen en hoe "het gewogen gemiddelde van het elektriciteitsdistributienettarief per kilowattuur voor afnamen" moet worden berekend en hoe de weging dient te gebeuren. Uit het legaliteitsbeginsel inzake belastingen, neergelegd in de artikelen 170, § 2, eerste lid, en 172, tweede lid, van de Grondwet, vloeit voort dat de decreetgever zelf alle wezenlijke elementen dient vast te stellen aan de hand waarvan de belastingschuld van de belastingplichtigen kan worden bepaald.

Artikel 11

6. In het ontworpen artikel 14.3.5 van het Energiedecreet komen de noties 'heffingsjaar' en 'aanslagjaar' voor, terwijl niet wordt bepaald wat daaronder dient te worden verstaan.[8] Allicht wordt met beide begrippen hetzelfde bedoeld, in welk geval duidelijkheidshalve voor één begrip moet worden gekozen.[9]

7. Uit het ontworpen artikel 14.3.5, § 1, eerste lid, blijkt dat de heffing kan worden ingekohierd uiterlijk tot 1 april van het jaar dat volgt op het jaar waarvoor de belasting verschuldigd is. In het vierde lid van dezelfde bepaling wordt gesteld dat de heffingsplichtige, nadat het aanslagbiljet is verzonden, twee maanden de tijd heeft om de heffing te betalen. Er wordt echter geen termijn bepaald waarbinnen het aanslagbiljet dient te worden verzonden, wat

[7] Artikel 1 van de wet van 23 januari 1989 'betreffende de in artikel 110, §§ 1 en 2, van de Grondwet bedoelde belastingsbevoegdheid'.

[8] Vergelijk met de Vlaamse Codex Fiscaliteit, waar voor elke belasting afzonderlijk wordt bepaald wat het aanslagjaar is (zie titel 3, hoofdstuk 3, afdelingen 2, van de Codex).

[9] Door verschillende termen te hanteren, zou de indruk kunnen ontstaan dat het om twee verschillende begrippen gaat. In de Vlaamse Codex Fiscaliteit wordt louter gebruik gemaakt van de term 'aanslagjaar', niet van de term 'heffingsjaar'.

betekent dat er ook onredelijk lang mee zou kunnen worden gewacht. De stellers zullen moeten nagaan of best ook niet een uiterste termijn van verzending wordt bepaald.

8. Het ontworpen artikel 14.3.5, § 3, strekt ertoe de bepalingen van titel III van de Vlaamse Codex Fiscaliteit in beginsel ("Als er door dit decreet niet van wordt van afgeweken") van toepassing te maken op de nieuwe energieheffing. Het gaat zowel om strafsancties als om administratieve sancties. Allicht moet in de ontworpen bepaling ook worden opgenomen dat dit is met uitsluiting van de sancties die in het Energiedecreet zelf worden bepaald.[10]

Slotopmerking

9. Na het doorvoeren van de wijzigingen zal titel XIV van het Energiedecreet een weinig coherente structuur hebben. Titel XIV bevat immers al een hoofdstuk II met als opschrift "Vestiging van de aanslag, controle, beroep ambtshalve uitvoering en verjaring". Dat hoofdstuk lijkt echter slechts bedoeld voor de energieheffing op afnamepunten (hoofdstuk I van titel XIV), gelet op het gegeven dat in het ontworpen hoofdstuk III een andere regeling wordt opgenomen voor de nieuwe heffing op injectiepunten. Minstens dient het opschrift van hoofdstuk II van titel XIV aangepast te worden om dat te verduidelijken, maar beter nog wordt in een meer logische schikking van de verschillende onderdelen voorzien.

DE GRIFFIER DE VOORZITTER

Joris CASNEUF Jo BAERT

[10] In het bijzonder de artikelen 13.2.1, 1°, en 13.3.2 van het Energiedecreet.

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. Artikel 4.5.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, vervangen door het decreet van 8 juli 2011 en gewijzigd bij het decreet van 16 maart 2012, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 4.5.1. §1. De aanleg en het beheer van een directe lijn of een directe leiding die de grenzen van de eigen site niet overschrijdt om elektriciteit of aardgas te leveren, is altijd toegelaten.

De beheerder van de directe lijn of directe leiding, vermeld in het eerste lid, meldt elektronisch binnen de dertig dagen volgende op de ingebruikname dat die directe lijn of directe leiding in gebruik werd genomen en de ligging ervan:

1° aan de VREG wanneer het eilandwerking betreft. De VREG stelt daarvoor een meldingsformulier ter beschikking op zijn website;

2° aan de netbeheerder op wiens net de afnemer van die directe lijn is aangesloten. De netbeheerder stelt daarvoor een meldingsformulier ter beschikking op zijn website. De netbeheerder stelt de ontvangen gegevens op eerste vraag ter beschikking aan de VREG.

§2. De aanleg en het beheer van een directe lijn of een directe leiding die de grenzen van de eigen site overschrijdt om elektriciteit of aardgas te leveren, is alleen toegestaan na een voorafgaande toelating van de VREG. De VREG stelt daarvoor een aanvraagformulier ter beschikking op zijn website. De Vlaamse Regering kan voorwaarden vastleggen waaraan een directe lijn of directe leiding die de grenzen van de eigen site overschrijdt moet voldoen om te worden toegelaten.

De VREG beslist over de toelating binnen een termijn van zestig dagen nadat hij een aanvraag heeft ontvangen. De VREG wint in het kader van een aanvraag tot het verkrijgen van de toelating het advies in van de netbeheerder in wiens geografisch gebied de directe lijn of directe leiding gelegen is. Deze adviestermijn bedraagt vijftien dagen.

De VREG kan een aanvraag, als vermeld in het eerste lid, alleen weigeren in een van de hierna volgende gevallen:

1° de installaties die achter verschillende toegangspunten liggen worden met elkaar verbonden;

2° de rechten van afnemers worden niet gewaarborgd;

3° er is niet voldaan aan de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, die de Vlaamse Regering vastgesteld heeft;

4° de veiligheid van het net van de netbeheerder in wiens geografisch gebied de directe lijn of directe leiding is gelegen, komt aantoonbaar in het gedrang.

Onverminderd het derde lid houdt de VREG bij het beoordelen van een aanvraag, als vermeld in het eerste lid, met betrekking tot bestaande productie-installaties die voor 1 januari 2019 reeds zijn aangesloten op een net en die vanaf 1 januari 2019 hun aansluiting willen wijzigen om een directe lijn of directe leiding aan te leggen, bijkomend rekening met de risico's inzake inefficiëntie en de impact op de distributienettarieven.

De VREG brengt de aanvrager van de toelating en de netbeheerder in wiens geografisch gebied de directe lijn of directe leiding gelegen is, op de hoogte van zijn beslissing.

De VREG publiceert op zijn website een actuele lijst van de directe lijnen en de directe leidingen, waarvoor conform deze paragraaf een toelating is verleend, alsook van de beheerders van die directe lijnen en directe leidingen.

§3. Als de aanleg van een directe lijn of een directe leiding de eigen site overschrijdt en als het openbaar domein daarbij wordt doorkruist, zijn de procedure en de voorwaarden, vermeld in artikel 4.1.27 en artikel 4.1.28, van overeenkomstige toepassing. De beheerder van de directe lijn of de directe leiding kan de procedure pas starten als hij de toelating van de VREG, vermeld in paragraaf 2, gekregen heeft.".

Art. 3. Aan het opschrift van hoofdstuk II van titel XIV van hetzelfde decreet worden de woorden "van de heffing op de afnamepunten op elektriciteit" toegevoegd.

Art. 4. Artikel 14.2.1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 19 december 2014, wordt opgeheven.

Art. 5. Aan titel XIV van hetzelfde decreet wordt een hoofdstuk III toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Hoofdstuk III. Heffing op de exploitatie van een directe lijn in het Vlaamse Gewest".

Art. 6. In hetzelfde decreet wordt aan hoofdstuk III, toegevoegd bij artikel 5, een afdeling I toegevoegd, die luidt als volgt:

"Afdeling I. Belastbare materie en tarief van de heffing op de exploitatie van een directe lijn in het Vlaamse Gewest".

Art. 7. In hetzelfde decreet wordt aan afdeling I, toegevoegd bij artikel 6, een artikel 14.3.1 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 14.3.1. Er wordt een heffing ingesteld op de exploitatie van een toegelaten directe lijn die de grenzen van de eigen site overschrijdt, als vermeld in artikel 4.5.1, §2, en die gelegen is in het Vlaamse Gewest.

De heffing wordt berekend op een hoeveelheid elektrische stroom uitgedrukt in megawattuur, die gelijk is aan de hoeveelheid stroom die jaarlijks in de directe lijn wordt geïnjecteerd.

De beheerder van de directe lijn, als vermeld in het eerste lid, die voor de toepassing van dit hoofdstuk de heffingsplichtige is, is de heffing verschuldigd.".

Art. 8. In hetzelfde decreet wordt aan afdeling I, toegevoegd bij artikel 6, een artikel 14.3.2 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 14.3.2. Het tarief van de heffing, vermeld in artikel 14.3.1, bedraagt:

1° voor een directe lijn die de grenzen van de eigen site overschrijdt en waar de afnemer aangesloten is op laagspanning: 53,83 euro per geïnjecteerd megawattuur;
2° voor een directe lijn die de grenzen van de eigen site overschrijdt en waar de afnemer aangesloten is op middenspanning: 5,95 euro per geïnjecteerd megawattuur;
3° voor een directe lijn die de grenzen van de eigen site overschrijdt en waar de afnemer aangesloten is op hoogspanning of in eilandwerking is: 0,36 euro per geïnjecteerd megawattuur.

Indien de afnemer, vermeld in het eerste lid, op diens eigen site echter aangesloten is op meerdere spanningsniveaus, dan wordt het tarief gehanteerd dat behoort tot het hoogste spanningsniveau waarop deze is aangesloten.".

Art. 9. In hetzelfde decreet wordt aan afdeling I, toegevoegd bij artikel 6, een artikel 14.3.3 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 14.3.3. §1. De heffing, vermeld in dit hoofdstuk, wordt van rechtswege met ingang van heffingsjaar 2020 jaarlijks op 1 januari geïndexeerd door het tarief, vermeld in artikel 14.3.2, te vermenigvuldigen met het gewogen gemiddelde van het elektriciteitsdistributienettarief per kilowattuur voor afname dat is toegewezen voor de financiering van de openbaredienstverplichtingen, dat per 1 januari van toepassing is, en te delen door het gewogen gemiddelde van het elektriciteitsdistributienettarief per kilowattuur voor afname dat is toegewezen voor de financiering van de openbaredienstverplichtingen dat op 31 december 2018 van toepassing was. De VREG stelt daarvoor de nodige gegevens ter beschikking aan de Vlaamse Belastingdienst.

§2. In afwijking van paragraaf 1 wordt het tarief voor een directe lijn die de grenzen van de eigen site overschrijdt en waar de afnemer aangesloten is op hoogspanning of in eilandwerking is, als vermeld in artikel 14.3.2, 3°, geïndexeerd aan de hand van het gewogen gemiddelde van het gedeelte van het elektriciteitsdistributienettarief per kilowattuur voor afname dat is toegewezen voor de financiering van de openbaredienstverplichtingen dat van toepassing is op zij die rechtstreeks aangesloten zijn op de transformatoren tussen het hoogspanningsnet en het middenspanningsnet.

§3. Het gewogen gemiddelde, vermeld in paragraaf 1 en 2, wordt berekend door de optelsom van de getallen die bekomen worden door het van toepassing zijnde standaardtarief voor openbaredienstverplichtingen per netbeheerder te vermenigvuldigen met het aantal afnamepunten waarop dit tarief op de betreffende datum van toepassing is, te delen door het totale aantal afnamepunten in het Vlaamse Gewest die op de betreffende datum zijn aangesloten op het betrokken spanningsniveau.".

Art. 10. In hetzelfde decreet wordt aan hoofdstuk III, toegevoegd bij artikel 5, een afdeling II toegevoegd, die luidt als volgt:

"Afdeling II. Inning en invordering van de heffing op de exploitatie van een directe lijn in het Vlaamse Gewest".

Art. 11. In hetzelfde decreet wordt aan afdeling II, toegevoegd bij artikel 10, een artikel 14.3.4 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 14.3.4. De elektriciteitsdistributienetbeheerder in wiens geografisch gebied de directe lijn, vermeld in artikel 14.3.1, gelegen is, meet de elektriciteit die op jaarbasis in de directe lijn geïnjecteerd wordt. De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen aangaande hoe die elektriciteit wordt gemeten.

De elektriciteitsdistributienetbeheerder, vermeld in het eerste lid, zorgt ervoor dat voor een nieuwe toegelaten directe lijn, als vermeld in artikel 4.5.1, §2, in gebruik wordt genomen, ze wordt uitgerust met een meter die toelaat de elektriciteit die in de directe lijn geïnjecteerd wordt te meten, als vermeld in dit hoofdstuk. De VREG bezorgt de elektriciteitsdistributienetbeheerders de nodige informatie om die installatie mogelijk te maken. De kost van deze meter en de plaatsing ervan is ten laste van de beheerder van de directe lijn.

De elektriciteitsdistributienetbeheerders, vermeld in het eerste lid, melden voor 1 februari van het jaar dat volgt op het heffingsjaar aan de Vlaamse Belastingdienst voor elke directe lijn die in hun gebied ligt als vermeld in artikel 14.3.1, de hoeveelheid elektriciteit die gedurende het vorige kalenderjaar in die lijn werd geïnjecteerd.".

Art. 12. In hetzelfde decreet wordt aan afdeling II, toegevoegd bij artikel 10, een artikel 14.3.5 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 14.3.5. §1. Vóór 1 april van het jaar dat volgt op het heffingsjaar, wordt de heffing in het kohier ingeschreven en uitvoerbaar verklaard door de ambtenaar die de Vlaamse Regering daarvoor heeft aangewezen.

De kohieren bevatten op straffe van nietigheid:
1° de naam van de heffingsplichtige;
2° de verwijzing naar dit decreet;
3° het heffingsjaar;
4° de berekening en het bedrag van de verschuldigde heffing;
5° de datum van uitvoerbaarverklaring;
6° de handtekening van de ambtenaar die ermee belast is het kohier uitvoerbaar te verklaren.

Ter uitvoering van het kohier worden de aanslagbiljetten naar de heffingsplichtigen gestuurd. Deze aanslagbiljetten bevatten:
1° de verzendingsdatum;
2° de datum van uitvoerbaarverklaring van het kohier;
3° het kohierartikel;
4° het heffingsjaar;
5° de grondslag van de belasting;
6° het te betalen bedrag en de berekeningswijze ervan;
7° de uiterste betaaldatum;
8° de termijn waarin de belastingschuldige bezwaar kan indienen, de benaming en het adres van de entiteit van de Vlaamse administratie die bevoegd is om het bezwaar te ontvangen, en de formaliteiten die daarbij moeten worden nageleefd.

De heffingsplichtige moet de heffing betalen binnen twee maanden nadat het aanslagbiljet is verzonden.

§2. Binnen een termijn van drie maanden nadat het aanslagbiljet is verzonden, kan de heffingsplichtige beroep aantekenen bij de Vlaamse Belastingdienst. Dat beroep vermeldt, op straffe van nietigheid, de naam van de heffingsplichtige, het kohiernummer, het heffingsjaar en de motieven van het beroep. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere modaliteiten van dat administratief beroep.

De beslissing wordt schriftelijk meegedeeld en ze vermeldt de wijze waarop ertegen in rechte kan worden getreden. De beslissing is onherroepelijk als er geen vordering bij de rechtbank van eerste aanleg is ingesteld binnen de termijn, vermeld in artikel 1385undecies van het Gerechtelijk Wetboek.

§3. Als er door deze titel niet van wordt van afgeweken, zijn op deze heffing de bepalingen van titel III van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 van overeenkomstige toepassing.".

Art. 13. Aan titel XIV van hetzelfde decreet wordt een hoofdstuk IV toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Hoofdstuk IV. Inkomsten uit de energieheffingen".

Art. 14. In hetzelfde decreet wordt aan hoofdstuk IV, toegevoegd bij artikel 13, een artikel 14.4.1 toegevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 14.4.1. De inkomsten die voortvloeien uit de opbrengst van de heffingen, vermeld in deze titel, worden rechtstreeks toegewezen aan het Energiefonds, vermeld in artikel 3.2.1.".

Art. 15. In titel XV, hoofdstuk III, van hetzelfde decreet wordt artikel 15.3.5/7, ingevoegd bij het decreet van 27 november 2015, vervangen door wat volgt:

"Art. 15.3.5/7. De elektriciteitsdistributienetbeheerders in wiens geografisch gebied op de datum van de inwerkingtreding van dit artikel al toegelaten directe lijnen als vermeld in artikel 4.5.1 liggen, zorgen ervoor dat die lijnen uiterlijk op 31 december 2018 uitgerust zijn met een meter die toelaat de hoeveelheid elektriciteit die in de directe lijn geïnjecteerd wordt, te meten voor de berekening van de heffing, vermeld in titel XIV, hoofdstuk III. De VREG bezorgt de elektriciteitsdistributienetbeheerders de nodige informatie om die installatie mogelijk te maken. De kost van deze meter en de plaatsing ervan is ten laste van de beheerder van de directe lijn.".

Art. 16. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2019, met uitzondering van artikel 15, dat in werking treedt op de datum van de bekendmaking van dit decreet in het Belgisch Staatsblad.

Brussel, 6 juli 2018.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie,

Bart TOMMELEIN